

بر نام خدا

مشخصات سند	
عنوان سند: شیوهنامه آموزشی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری تخصصی دانشگاه سمنان برای دانشجویان ورودی نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ و پس از آن	
نوع سند: شیوهنامه	شماره سند: ۱ ش ۱۴۰۳
ویرایش: اول	صفحه: ۳۵

اقدام کنندگان			
اقدامات	نام و نام خانوادگی	واحد سازمانی	امضاء
تهیه کننده:	ملیحه دربانی	معاون مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه	
تأیید کننده:	حسن عبدوس	مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه	
تصویب کننده:	روح الله رفعی	معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه	

مرجع تأیید	نام و نام خانوادگی دبیر	شماره و تاریخ صورتجلسه	امضاء
شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه	حسن عبدوس	جلسه شماره: ۳۲۹	
		تاریخ: ۱۴۰۳/۰۳/۲۹	

این شیوهنامه در جلسات شماره ۳۲۶، ۳۲۷، ۳۲۸ و ۳۲۹ شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه سمنان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و در جلسه ۳۲۹ شورای تحصیلات تکمیلی مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۹ به تصویب رسید.

شیوه‌نامه آموزشی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری تخصصی دانشگاه سمنان برای دانشجویان ورودی نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ و پس از آن

مقدمه

با استناد به قانون اهداف، وظائف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی و در راستای حفظ و ارتقاء کیفیت آموزشی در نظام آموزش عالی کشور و تحقق گام دوم انقلاب اسلامی، مرجعیت علمی و مشارکت دانشگاه‌ها در تمدن سازی با رویکرد حکمتی و دانایی محور، شیوه‌نامه مقررات آموزشی دوره‌های تحصیلی کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری تخصصی دانشگاه سمنان تدوین شد. این شیوه نامه مبتنی بر آیین‌نامه یکپارچه مقررات آموزشی دوره‌های تحصیلی کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی ابلاغ شده از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شماره عطف آ-۲۲۱۴ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۵ در دو بخش عمومی و اختصاصی همراه با پیوست و تعاریف تنظیم شده است.

ماده ۱: هدف

هدف از تدوین این شیوه‌نامه، انتظام بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان از طریق تعیین چارچوب قانونی برای اجرای هماهنگ، یکپارچه و صحیح برنامه های آموزشی و پژوهشی دانشگاه به منظور تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد، آشنا با علم و آخرین دستاوردهای علمی، و منطبق با نیازهای جامعه، در راستای بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های موجود برای ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری تخصصی است.

ماده ۲: تعاریف

۱. وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
۲. دانشگاه: منظور هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی دارای مجوز تاسیس از مراجع ذی‌ربط که مجری دوره های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی پیوسته، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی هستند.
۳. آموزش رایگان: منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی، بدون پرداخت هزینه (در دانشگاه‌های استفاده‌کننده از بودجه عمومی دولت) است.
۴. مدرس: عضو هیات علمی دانشگاه یا شخصی که به واسطه ابلاغ رسمی از جانب دانشگاه برای تدریس یک یا چند درس در دانشگاه بکارگیری می‌شود.

۵. دانشجو: فردی است که در یکی از دوره‌های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت نام کرده و به تحصیل مشغول است.

۶. دانش‌آموخته: فردی است که یکی از رشته‌های دوره‌های تحصیلی مصوب را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوطه را دریافت کرده باشد.

۷. حضوری: شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیتهای تحصیلی دانشگاه شرکت می‌کند.

۸. غیر حضوری: شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو بدون حضور در دانشگاه، فعالیت های تحصیلی دارد.

۹. نیمه‌حضوری: شیوه‌ای از پذیرش است که بخشی از آموزش آن حضوری و بخشی دیگر غیرحضوری به انجام می‌رسد.

۱۰. شهریه‌پرداز: منظور آموزش دانشجو در یک دوره تحصیلی، به ازای پرداخت هزینه‌ها است.

۱۱. نیمسال تحصیلی: بازه زمانی تعیین شده که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.

۱۲. برنامه درسی: مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی با هدفی مشخص، مصوب مراجع قانونی است.

۱۳. واحد درسی: ارزش مقداری درسی است که ساعات هر واحد مطابق آیین‌نامه تدوین و بازنگری برنامه‌های درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی تعیین می‌شود و طبق برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی اجرا می‌شود.

۱۴. درس جبرانی: درسی است که به تایید گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی ضروری تشخیص داده می‌شود.

۱۵. مشروطی: وضعیت تحصیلی است که دانشجو در یک نیمسال، بر حسب مقررات هر دوره تحصیلی، معدل کمتر از حد نصاب تعیین شده در آن دوره را کسب کرده باشد.

۱۶. رشته تحصیلی: یک شعبه فرعی از شاخه‌های علمی که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه‌های علمی است و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می‌انجامد.

۱۷. گرایش تحصیلی: به شعبه‌ای از یک رشته که ناظر بر وجه تخصصی آن باشد، اطلاق می‌شود. اختلاف درس‌ها در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷۰ درصد کل واحدهای رشته بیشتر باشد.

۱۸. کارشناسی ارشد: دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی آغاز می‌شود و شامل ۲۸ تا ۳۲ واحد درسی است.

۱۹. دکتری تخصصی: دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی ارشد آغاز می‌شود و شامل ۳۶ واحد درسی است.

۲۰. گروه آموزشی: بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی با تخصص مشترک در یک رشته علمی خاص یا چند رشته متجانس که به منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می‌شود.

۲۱. شورای تحصیلات تکمیلی: یکی از شوراهاى تخصصی در نخستین سطح سیاست گذاری و برنامه ریزی راهبردی در امور تحصیلات تکمیلی دانشگاه است که به منظور ایجاد هماهنگی و تسهیل در امور اجرایی مرتبط با تحصیل دانشجو در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی تشکیل می‌شود. شورای تحصیلات تکمیلی می‌تواند اختیارات مشخص شده در این شیوه‌نامه را به مدیریت تحصیلات تکمیلی یا گروه آموزشی یا کمیته منتخب تفویض کند.

۲۲. شیوه آموزشی-پژوهشی: شیوه‌ای تحصیلی در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پروژه تحقیقاتی است که منجر به پایان نامه و یا رساله می‌شود.

۲۳. شیوه مجازی: شیوه آموزشی در دوره کارشناسی یا کارشناسی ارشد است که دانشجوی آن برابر ضوابط معین پذیرفته و ثبت نام می‌شود و به کمک فناوری اطلاعات و ارتباطات، تحصیل می‌کند در این شیوه دانشجو نیمه حضوری یا غیرحضوری تحصیل می‌کند.

۲۴. ارزیابی جامع: بررسی همه جانبه از توانمندی های آموزشی و پژوهشی دانشجوی دکتری تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره برگزار می‌شود.

۲۵. پایان نامه: مستند علمی است که در فرآیند تحصیل دانشجوی دوره کارشناسی ارشد و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی و با راهنمایی استاد/استادان راهنما و حسب مورد براساس استانداردهای پژوهشی تدوین می‌شود.

۲۶. رساله: مستند علمی است که در فرآیند تحصیل دانشجوی دوره دکتری تخصصی و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی، با راهنمایی استاد/استادان راهنما و براساس استانداردهای پژوهشی با هدف توسعه مرزهای دانش تدوین می‌شود.

۲۷. استاد راهنما: یکی از اعضای هیات علمی دارای مدرک دکتری تخصصی و واجد شرایط دانشگاه است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پایان نامه یا رساله بر عهده دارد.

۲۸. استاد مشاور: یکی از اعضای هیات علمی و یا فرد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط و واجد شرایط دانشگاه است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام پروژه، پایان نامه و یا رساله بر عهده دارد.

۲۹. هیات داوران: اعضای هیات علمی یا افراد متخصص دارای صلاحیت دانشگاهی هستند که برای ارزیابی کمی و کیفی پایان نامه و یا رساله دانشجو در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می‌شوند.

۳۰. مهارت‌افزایی: شامل دوره‌های آموزشی است که برای ارتقای توان اشتغال‌پذیری و مهارت‌های اجتماعی و تخصصی دانشجویان با تایید مرکز آموزش‌های آزاد دانشگاه برگزار می‌شود.

بخش نخست: مواد عمومی

شرایط ورود به دوره

ماده ۳: شرط ورود به دانشگاه، تایید شایستگی‌های علمی و عمومی از طریق پذیرفته‌شدن در آزمون ورودی (که توسط سازمان سنجش آموزش کشور برگزار می‌شود) و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق ضوابط و مقررات مصوب وزارت است. **تبصره ۱:** پذیرش دانشجوی مشمول مقررات استعدادهای درخشان طبق مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت و پذیرش داوطلبان غیرایرانی طبق مصوبات مراجع ذیربط انجام می‌شود.

نحوه اجرای دوره

ماده ۴: آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام ترمی-واحدی است و به زبان فارسی انجام می‌شود.

نحوه اجرای برنامه آموزشی

ماده ۵: دانشگاه موظف است در رشته‌های مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی و دوره‌ای که مجوز آن را از شورای گسترش آموزش عالی وزارت دریافت نموده است، دانشجوی بپذیرد و فقط برنامه‌های آموزشی و درسی را که بر اساس ضوابط ابلاغی وزارت و مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی تدوین گردیده است، اجرا نماید.

بخش دوم : مواد اختصاصی

الف: کارشناسی ارشد ناپیوسته

مدت مجاز تحصیل و واحدهای درسی

ماده ۶: مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد ۴ نیمسال تحصیلی است و تحصیل در این دوره تمام وقت است. تبصره ۱: در صورتی که دانشجوی در مدت مقرر دانش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل را حداکثر تا یک نیمسال تحصیلی افزایش دهد. شهریه سنوات تحصیلی مازاد از دانشجویان مشمول آموزش رایگان و دانشجویان نوبت دوم (شبانه) طبق مصوبات هیات امناء دانشگاه دریافت می شود. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم است. در شرایط خاص با ارائه درخواست دانشجو، پرونده وی ضمن اخذ نظر از استاد راهنما، گروه و دانشکده برای تصمیم گیری در خصوص ادامه تحصیل به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع می شود.

ماده ۷: تعداد واحدهای درسی دوره کارشناسی ارشد حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است که از این تعداد در شیوه آموزشی- پژوهشی ۴ تا ۶ واحد مربوط به پایان نامه و مابقی به صورت واحدهای آموزشی می باشد. تبصره ۱: دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۸ و حداکثر ۱۴ واحد درسی انتخاب کند. دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی از شرط اخذ حداقل واحد آموزشی معاف است. تبصره ۲: در رشته هایی که تعداد واحد مصوب آنها طبق سرفصل دوره حداقل ۴۵ واحد می باشد دانشجو می تواند در هر نیمسال حداکثر ۱۵ واحد انتخاب کند.

ماده ۸: چگونگی و ترتیب ارائه دروس هر دوره تحصیلی، رشته و یا گرایش با رعایت پیش نیاز/ هم نیاز هر درس طبق برنامه درسی مصوب بر عهده گروه آموزشی است.

تبصره ۱: رعایت پیش نیاز/ هم نیاز در اخذ هر درس الزامی است ولی چنانچه دانشجو حداقل یک بار درس پیش نیاز/ هم نیاز را مردود شود با نظر گروه آموزشی می توان شرط پیش نیاز/ هم نیاز بودن درس مذکور را حذف کرد، دانشجو موظف است درس پیش نیاز/ هم نیاز را مجدداً اخذ و بگذراند.

تبصره ۲: تسهیلات تبصره ۱ این ماده شامل دانشجویانی که دارای غیبت (موجه و غیر موجه) ۳/۱۶ کلاسی یا امتحانی و یا حکم کمیته انضباطی (نمره ۰/۲۵ و یا حذف کمیته انضباطی) هستند، نمی شود.

تبصره ۳: تکرار دروسی که دانشجو قبلاً در دوره کارشناسی گذرانده است در صورتی که عنوان و یا محتوای درس به تشخیص شورای گروه آموزشی مشترک باشد، مجاز نیست. دانشجویان باید با نظر موافق شورای گروه با اخذ درس های دیگر، جمع واحدهای درسی گذرانده خود را به حد نصاب مندرج در برنامه مصوب برسانند.

ماده ۹: چنانچه دانشجوی در رشته یا گرایشی غیرمرتبط با رشته دوره کارشناسی خود مطابق ضوابط وزارت پذیرفته شود ملزم به گذراندن حداکثر ۱۲ واحد درسی جبرانی طبق نظر گروه آموزشی است. پرداخت هزینه توسط دانشجو (اعم از روزانه یا شهریه پرداز) برای دروس جبرانی توسط هیئت امنای دانشگاه تصمیم گیری می شود.

تبصره ۱: تعیین تعداد و عناوین دروس براساس میزان مرتبط بودن رشته تحصیلی و برنامه مصوب در هر رشته بر عهده گروه آموزشی است. زمان انتخاب این دروس قبل و یا همزمان با دروس اصلی مربوط، مازاد بر واحدهای درسی مقرر در دوره کارشناسی ارشد و مطابق با این شیوه نامه است.

تبصره ۲: دانشجو بایستی دروس جبرانی را با حضور در کلاس های دایر دوره کارشناسی (همان دانشگاه یا به صورت مهمانی) بگذراند و دانشگاه نمی تواند برای این دروس کلاس جدید برگزار نماید.

تبصره ۳: کسب نمره قبولی ۱۰ در دروس جبرانی، الزامی است ولی نمره مذکور در میانگین نیمسال و کل دانشجو محاسبه نمی شود.

تبصره ۴: در صورت عدم موفقیت در گذراندن دروس جبرانی تا اخذ پایان نامه، ادامه تحصیل دانشجو منوط به موافقت گروه آموزشی است.

تبصره ۵: گروه آموزشی موظف است دروس جبرانی هر دانشجو را همراه با مهلت مقرر برای گذراندن آن دروس، در ابتدای دوره آموزشی به اطلاع وی برساند و رونوشت آن را حداکثر تا یک ماه پس از شروع اولین نیمسال تحصیلی دانشجو به تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه ارسال کند.

تبصره ۶: در صورت گذراندن حداقل ۸ واحد درس از دروس جبرانی، یک نیمسال تحصیلی به طول مدت مجاز تحصیل دانشجو افزوده می شود.

ماده ۱۰: آموزش رایگان برای هر دانشجو در دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته صرفاً یک بار امکان پذیر است.

تبصره ۱: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیرموجه درس به تشخیص دانشگاه (حذف غیبت کلاسی، حذف غیبت امتحانی یا حذف توسط دانشگاه به علت عدم رعایت ضوابط آموزشی) یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین آن، یا انتخاب درس برای جبران (ترمیم) معدل کل موظف به پرداخت هزینه درس مطابق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه می باشد.

ماده ۱۱: تحصیل همزمان دانشجوی دوره کارشناسی ارشد در کلیه شیوه های آموزشی و در کلیه دوره های تحصیلی دانشگاه ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

ماده ۱۲: برنامه ریزی و تصمیم گیری درباره چگونگی و زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، چگونگی اعلام و ثبت نمره، مهلت اعلام نمرات، نحوه اعتراض به نتایج امتحانات، تاریخ تجدیدنظر، مهلت دفاع از پایان نامه، سمینار و دیگر موضوعات اجرایی مطابق مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و براساس تقویم آموزشی هر نیمسال، انجام می شود.

حضور و غیاب

ماده ۱۳: ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس از سوی مدرس آن درس و براساس حضور و فعالیت دانشجو در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون کتبی مستمر و پایانی برای دروس نظری در طول و پایان هر نیمسال تحصیلی انجام می‌شود و بر مبنای عددی از صفر تا بیست قابل محاسبه است.

تبصره ۱: برگزاری آزمون کتبی پایان نیمسال برای دروس نظری و بخش نظری دروس نظری- عملی براساس برنامه زمانبندی اعلام شده الزامی بوده و بایستی حداقل ۵۰٪ از کل نمره بخش نظری درس را شامل شود. گزارش تخلفات احتمالی مربوط به این تبصره وظیفه معاون آموزشی، مدیر گروه و مسئول برگزاری امتحانات در هر دانشکده می‌باشد.

ماده ۱۴: حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس و امتحانات پایان نیمسال همه دوره‌های تحصیلی الزامی است.

تبصره ۱: اگر دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ جلسات کلاس غیبت کند، نمره آن درس صفر می‌شود.

تبصره ۲: دانشجو می‌تواند در طول مدت تحصیل حداکثر ۲ بار، از غیبت مجاز امتحان پایانی نیمسال استفاده نماید. غیبت مازاد بر تعداد ذکر شده منجر به ثبت نمره صفر می‌شود.

تبصره ۳: در صورت تقاضای دانشجو چنانچه کمیته غیبت دانشگاه، غیبت ۳/۱۶ کلاسی یا غیبت امتحان پایانی نیمسال دانشجو (بیش از تعداد ذکر شده در تبصره ۲ ماده ۱۴) را موجه تشخیص دهد، نمره صفر آن درس به غیبت موجه تبدیل می‌شود، در این صورت رعایت حد نصاب حداقل ۸ واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزء مدت مجاز دوره تحصیلی وی محسوب می‌شود و دانشجو در انتخاب مجدد یا انتخاب درس جایگزین از پرداخت شهریه معاف می‌باشد.

تبصره ۴: غیبت در کلاس درس به علت اخذ واحد بعد از حذف و اضافه جزء غیبت موضوع تبصره ۱ ماده ۱۴ می‌باشد.

تبصره ۵: نظارت بر رعایت نظم و انضباط آموزشی و مقررات دانشگاه توسط دانشجو در کلاس درس بر عهده مدرس درس می‌باشد. مدرس درس موظف به ثبت حضور و غیاب دانشجویان در هر جلسه و گزارش آن مطابق ضوابط دانشگاه است و دانشگاه موظف است نسبت به ثبت الکترونیکی آمار برگزاری کلاس‌ها و حضور و غیاب دانشجویان اقدام نماید.

تبصره ۶: چنانچه دانشجویی در جلسه امتحان پایان نیمسال درس حاضر و پس از توزیع سؤالات امتحانی و قبل از امضاء صورتجلسه حضور و غیاب نسبت به ترک جلسه اقدام نماید این اقدام به منزله غیبت غیرموجه در امتحان بوده و نمره صفر برای دانشجو در آن درس ضمن رعایت سایر مقررات منظور خواهد شد.

تبصره ۷: در صورتی که واحدهای انتخابی در پایان حذف و اضافه به تشخیص دانشگاه، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۸ واحد درسی برسد، دانشجو ملزم به ارائه درخواست ابقاء ترم می‌باشد. در این صورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود. اما میانگین نمرات این نیمسال در مشروط شدن دانشجو بی‌تأثیر است. چنانچه بعد از حذف و اضافه به هر دلیلی از جمله غیبت امتحانی، غیبت کلاسی، حذف توسط دانشگاه به علت عدم رعایت ضوابط آموزشی و ...، تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو به کمتر از ۸ واحد برسد میانگین نمرات این نیمسال در مشروط شدن دانشجو موثر می‌باشد.

تبصره ۸: در صورتی که واحدهای اخذ شده در پایان مهلت حذف و اضافه کمتر از ۸ واحد درسی باشد دانشجوی ملزم به ارایه درخواست ابقاء ترم بوده و پس از تایید گروه و دانشکده، ضمن احتساب در سنوات تحصیلی، در صورت مشروطی نیمسال موردنظر به عنوان یک نیمسال مشروط موثر محسوب می‌شود. در غیر این صورت دروس نیمسال حذف شده و نیمسال مزبور جزء حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجوی محسوب خواهد شد.

تبصره ۹: نحوه حضور دانشجوی در جلسات کلاس درس در دوره‌های نیمه‌حضور و غیرحضور طبق شیوه‌نامه مصوب دانشگاه انجام می‌شود.

ماده ۱۵: در شرایط خاص، حذف یک یا تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست دانشجو و تایید گروه آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده (طبق تقویم آموزشی نیمسال) یا شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه (حسب مورد) قبل از شروع امتحانات و با احتساب در سنوات تحصیلی امکان‌پذیر است.

تبصره ۱: حذف یک درس (حذف اضطراری) قبل از شروع امتحانات و طبق تقویم آموزشی نیمسال در صورتی مجاز است که واحدهای باقیمانده از ۸ واحد کمتر نشود.

تبصره ۲: حذف تمام درس‌های اخذ شده در یک نیمسال در مهلت مقرر طبق تقویم آموزشی، تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده دانشجوی قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت نیمسال مزبور جزء حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجوی محسوب خواهد شد.

ارزیابی

ماده ۱۶: نمره ارزیابی هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود و حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ و میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۴ است.

تبصره ۱: دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال‌های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذارند، نمره یا نمره‌های مردودی قبلی در ریزنمرات تحصیلی دانشجوی ثبت شده و این نمره‌ها در میانگین نیمسال و میانگین کل دوره محاسبه می‌شود.

تبصره ۲: دانشجویی می‌تواند پس از اتمام دوره آموزشی (اخذ و ثبت نمره کلیه دروس) فقط یکبار با ارائه درخواست نسبت به بلا اثر نمودن حداکثر یک نمره مربوط به صرفاً یک درس مردودی از میانگین کل دوره اقدام نماید. نمره مردودی درس مذکور در ریزنمرات ثبت و در میانگین نیمسال تحصیلی محاسبه می‌شود. درخواست دانشجوی و حذف درس مردودی صرفاً پس از قبولی در آن درس قابل انجام است. گذراندن دروس با استفاده از ماده مذکور، مشروطی دانشجوی در نیمسال‌های قبلی را خنثی نمی‌کند و شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت مجاز است دانشجویی را که از این تبصره استفاده می‌نماید و به واسطه آن حائز شرایط استعدادهای درخشان می‌شود را از شمول تسهیلات خود خارج نماید.

تبصره ۳: تسهیلات تبصره ۲ ماده ۱۶ شامل دروس دارای نمره مردودی به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی نمی‌شود.

ماده ۱۷: مدرس درس موظف است در چارچوب ضوابط دانشگاه و مطابق تقویم آموزشی در جهت ثبت نمره (حداکثر ۱۴ روز پس از اتمام امتحانات دانشگاه در نیمسال موردنظر)، رسیدگی به اعتراضات مکتوب دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی، اقدام به بازبینی اوراق امتحانی درس نماید و نتیجه آن را به دانشجو و دانشگاه اعلام و ثبت نماید.

تبصره ۱: مدرس درس موظف است برگه‌های امتحانی و سایر فعالیت‌های درسی و مستندات آزمون در هر درس را پس از پایان امتحانات به‌عنوان سوابق درس تا حداقل یک نیمسال تحصیلی نزد خود نگهداری نماید.

تبصره ۲: نمرات درس پس از نهایی‌شدن و ثبت در کارنامه غیرقابل تغییر است. در صورت درخواست مدرس جهت تغییر نمره ثبت شده، با دریافت کاربرگ تغییر نمره و دلایل اشتباه صورت پذیرفته در ثبت نمره توسط مدرس (که به تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده رسیده است)، موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مطرح و در خصوص اصلاح نمره تصمیم‌گیری می‌شود.

ماده ۱۸: چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود. در این خصوص لازم است دانشجو برای اطلاع از وضعیت تحصیلی خود مرتباً به درگاه آموزشی خویش مراجعه نموده و در صورت ضرورت اقدامات لازم را پی‌گیری کند.

تبصره ۱: ۲ نیمسال مشروطی اعم از متوالی یا متناوب، در دوره کارشناسی ارشد منجر به محرومیت از تحصیل دانشجو می‌شود.

تبصره ۲: چنانچه در یک نیمسال تحصیلی، دروس باقیمانده یک دانشجو پس از کسر دروس جبرانی به کمتر از ۸ واحد تقلیل یابد و میانگین دروس اصلی وی کمتر از ۱۴ باشد، این نیمسال جزء مشروطی محسوب نمی‌شود.

تبصره ۳: چنانچه دانشجو در یک نیمسال به همراه پایان‌نامه واحدهای درسی دیگری انتخاب کند در صورتی آن نیمسال مشروطی محسوب می‌شود که دانشجو در آن نیمسال حداقل ۸ واحد درسی (بدون احتساب واحدهای پایان‌نامه) انتخاب کرده و میانگین کمتر از ۱۴ کسب نماید.

تبصره ۴: چنانچه بعد از ایام حذف و اضافه به هر دلیلی از جمله غیبت امتحانی، غیبت کلاسی، حذف توسط دانشگاه به علت عدم رعایت ضوابط آموزشی و ...، تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو به کمتر از حد نصاب تقلیل یابد در صورتی که میانگین نمرات دروس باقیمانده کمتر از ۱۴ باشد ضمن احتساب آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل از سنوات تحصیلی، یک نیمسال مشروطی دانشجو نیز محسوب می‌شود.

تبصره ۵: در صورتی که دانشگاه به هر دلیل با حذف واحدهای درسی به درخواست دانشجو موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حد نصاب شود، آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل جز سنوات تحصیلی دانشجو، محسوب می‌شود؛ اما در مشروط شدن دانشجو در آن نیمسال بی‌تاثیر است.

مرخصی تحصیلی و انصراف

ماده ۱۹: دانشجو می‌تواند در صورت تأیید دانشگاه با احتساب سنوات تحصیل، یک نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱: درخواست مرخصی دانشجو باید حداقل قبل از پایان حذف و اضافه در هر نیمسال تحصیلی، انجام شود. موافقت با مرخصی تحصیلی دانشجو با توجه به وضعیت تحصیلی وی صورت می‌گیرد و منوط به این است که ادامه تحصیل دانشجو از آن به بعد با مشکل مواجه نشود.

تبصره ۲: در نیمسال اول تحصیلی به دانشجو مرخصی داده نمی‌شود. موارد استثنائی پس از تأیید گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، بررسی و تصمیم‌گیری می‌شود.

تبصره ۳: در صورتی که دانشجو بدون کسب موافقت دانشگاه برای مرخصی، حتی برای یک نیمسال ثبت نام ننماید، منصرف از تحصیل تلقی می‌شود. در صورت عدم پیگیری دانشجو و عدم تعیین تکلیف وضعیت آموزشی دانشجو در آن نیمسال تحصیلی، در پایان همان نیمسال تحصیلی در وضعیت دانشجو به عنوان انصراف از تحصیل اعمال می‌شود. در موارد استثنائی که دانشجو عدم ثبت نام خود را موجه می‌داند، باید دلایل آن را قبل از پایان همان نیمسال به دانشگاه اعلام کند. در صورت تأیید موجه بودن عدم ثبت نام، آن نیمسال جزء مرخصی تحصیلی با احتساب در سنوات دانشجو محسوب می‌شود، مشروط بر آن که قبلاً از مرخصی تحصیلی استفاده نکرده باشد.

تبصره ۴: مدت مجاز مرخصی زایمان (بدون احتساب در سنوات) برای هر فرزند (مطابق قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب مجلس شورای اسلامی)، یک نیمسال در طول دوره بارداری و حداکثر ۴ نیمسال پس از زایمان برای مادران دانشجو دارای فرزند زیر دو سال می‌باشد.

تبصره ۵: بررسی سایر مصادیق مرخصی تحصیلی مانند مرخصی پزشکی در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه، مأموریت همسر یا والدین و ... و بدون احتساب در سنوات تحصیلی (حداکثر دو نیمسال) در اختیار شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۲۰: دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را از طریق درگاه خویش در سامانه آموزش دانشگاه ثبت و پی‌گیری نماید. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا حداکثر دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر اینصورت پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

تبصره ۱: در صورت ارائه درخواست انصراف از تحصیل توسط دانشجوی شهریه‌پرداز قبل از شروع نیمسال تحصیلی مندرج در تقویم آموزشی دانشگاه، هزینه نیمسال از وی دریافت نمی‌شود. اما در صورت ارائه درخواست انصراف از هنگام شروع نیمسال تا قبل از پایان تاریخ حذف و اضافه، و یا در صورت عدم ثبت درخواست انصراف و حتی با وجود عدم انتخاب واحد، دانشجو ملزم به پرداخت شهریه ثابت است. چنانچه زمان ارائه درخواست انصراف بعد از تاریخ حذف و اضافه باشد، در صورت انتخاب واحد توسط دانشجو یا دانشکده، شهریه ثابت و متغیر نیمسال محاسبه و از وی دریافت می‌شود.

تبصره ۲: چنانچه دانشجو در مهلت مقرر تقاضای انصراف از تحصیل خود را پس بگیرد با رعایت مقررات آموزشی، می‌تواند در آن نیمسال ضمن رعایت حداقل واحد انتخابی در نیمسال، ادامه تحصیل دهد، در غیر این صورت با دانشجو مطابق ضوابط دانشگاه رفتار خواهد شد.

تبصره ۳: تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل در محدوده سنوات مجاز تحصیلی و به شرط امکان اتمام واحدهای باقی‌مانده در سنوات مجاز تحصیلی و ضمن رعایت ماده ۱۹ و تبصره‌های ۴ و ۵ ماده ۱۹ صرفاً بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است. در غیر اینصورت تصمیم‌گیری درخصوص بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه می‌باشد. دانشجویان منصرف از تحصیل پسر هنگام ارائه درخواست بازگشت به تحصیل نباید منعی از نظر نظام وظیفه داشته باشند.

تبصره ۴: چنانچه دانشجویی که تقاضای انصراف از تحصیل خود را به تحصیلات تکمیلی دانشگاه تسلیم نموده و خواستار صدور حکم قطعی انصراف از تحصیل، در مدت کمتر از دو ماه باشد، تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌تواند با اخذ تعهد عدم بازگشت به تحصیل و پذیرش مسئولیت و عواقب ناشی از این درخواست از دانشجو، نسبت به صدور حکم قطعی انصراف قبل از مهلت دو ماهه اقدام نماید. بدیهی است بازگشت به تحصیل این دسته از دانشجویان صرفاً از طریق ارائه درخواست به کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه قابل بررسی خواهد بود (دانشجویان منصرف از تحصیل پسر هنگام ارائه درخواست نباید منعی از نظر نظام وظیفه داشته باشند).

تبصره ۵: در صورت عدم مراجعه پذیرفته‌شده جدیدالورود برای نام‌نویسی در دانشگاه در مهلت مقرر ذکر شده در دستورالعمل ثبت نام که هر سال توسط وزارت و سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش کشور اعلام می‌شود، منصرف از تحصیل تلقی خواهد شد.

مهمان و انتقال، معادل‌سازی (تطبیق واحد)

ماده ۲۱: تغییر رشته، انتقال (در دانشگاه سمنان یا سایر دانشگاه‌های دولتی و غیر دولتی) و مهمانی در دوره کارشناسی ارشد ممنوع است، اما تغییر گرایش فقط در همان مجموعه امتحانی و در صورت کسب نمره مجاز در آزمون مطابق اعلام سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش کشور با تأیید دانشکده و صرفاً در دانشگاه سمنان مجاز می‌باشد.

تبصره ۱: مهمانی تک درس در صورت عدم ارائه درس با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و تحصیلات تکمیلی دانشگاه بلامانع است.

ماده ۲۲: معادل‌سازی نمرات دروس گذرانده شده در موسسه دولتی قبلی برای دانشجویان انصرافی یا اخراجی حداکثر تا ۵۰ درصد واحدهای آموزشی دوره کارشناسی ارشد دانشگاه سمنان و با رعایت موارد زیر انجام می‌شود.

تبصره ۱: دروس از دوره یا دوره‌هایی که منتج به اخذ یک مدرک تحصیلی رسمی شده باشد نمی‌تواند معادل‌سازی شود.

تبصره ۲: دانشجو از طریق آزمون ورودی تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد ناپیوسته) که توسط سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش کشور برگزار می‌شود یا از طریق ضوابط مربوط به پذیرش دانشجویان استعدادهای درخشان در مؤسسه قبلی پذیرفته شده باشد.

تبصره ۳: از زمان گذراندن آن درس بیش از ۵ سال نگذشته باشد و حداقل نمره ۱۴ را در دوره کارشناسی ارشد و در دانشگاه یا رشته مبدأ به شرط اشتراک محتوایی و به تشخیص گروه آموزشی کسب کرده باشد. درس سمینار مقطع کارشناسی ارشد قابل معادل سازی نمی باشد.

تبصره ۴: دروس گذرانده شده در دانشگاه های دولتی وابسته به وزارت در شیوه های آموزش حضوری به شرط اشتراک محتوایی و به تشخیص گروه آموزشی ضمن رعایت سایر شرایط قابل تطبیق و پذیرش می باشند. نمرات دروس گذرانده شده در دانشگاه غیرانتفاعی، دانشگاه علمی - کاربردی، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور قابل معادل سازی نمی باشد.

تبصره ۵: معادل سازی و پذیرش دروسی که دانشجوی کارشناسی ارشد قبلاً در دوره های مجازی (الکترونیکی) یا پردیس های دانشگاهی با نمره حداقل ۱۴ گذرانده است ضمن رعایت سایر شرایط با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه فقط در همان دوره ها امکان پذیر است.

تبصره ۶: نمرات دروس پذیرفته شده در نیمسال دروس تطبیقی ثبت و در تعداد کل واحدهای گذرانده و میانگین کل دانشجو محاسبه می گردد.

تبصره ۷: تطبیق دروس دوره های قبلی دانشجوی مشمول آموزش رایگان محروم یا منصرف از تحصیل، منوط به پرداخت هزینه آموزش رایگان به سازمان امور دانشجویان و تسویه حساب با دانشگاه قبلی است.

تبصره ۸: به ازای هر ۸ تا ۱۴ واحد از دروس معادل سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می شود. در رشته هایی که تعداد واحد مصوب آنها طبق سرفصل دوره حداقل ۴۵ واحد می باشد به ازای هر ۸ تا ۱۵ واحد از دروس معادل سازی شده یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می شود.

سمینار و پایان نامه

ماده ۲۳: واحد درسی سمینار برای آشنایی دانشجویان با اصول اولیه روش تحقیق و نحوه استفاده از منابع اطلاع رسانی و شیوه ارایه کتبی و شفاهی نتایج یک تحقیق در قالب جمع آوری، بررسی و دسته بندی تحقیقات انجام شده در ارتباط با موضوع سمینار می باشد.

تبصره ۱: موضوع سمینار باید توسط دانشجو تا انتهای نیمسال دوم تحصیلی تعیین شود و عنوان و استاد تخصصی سمینار خود را کتباً برای بررسی و تصویب به شورای تحصیلات تکمیلی گروه اعلام کند.

تبصره ۲: تغییر استاد راهنمای سمینار ممنوع است مگر در موارد استثنایی که تشخیص آن بر عهده گروه آموزشی، شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

تبصره ۳: اخذ سمینار حداکثر در نیمسال سوم تحصیلی انجام می شود. شرایط، حداکثر مهلت ارایه و اعلام نمره آن در هر نیمسال به شرح زیر می باشد:

- مهلت ارائه سمینارهای کارشناسی ارشد حداکثر تا پایان مهلت انتخاب واحد نیمسال بعد و مهلت اعلام و ثبت نمره نهایی توسط استاد، حداکثر تا پایان حذف و اضافه نیمسال بعد می باشد.
- نظارت تحصیلات تکمیلی دانشکده بر جلسه ارائه سمینار الزامی است. بدین منظور لازم است دانشجو حداقل یک هفته قبل از ارائه سمینار درخواست ارائه را در سامانه آموزشی دانشگاه ثبت و ارسال نماید.

- بدیهی است پس از پایان مهلت مذکور در صورت عدم ارائه سمینار نمره صفر در کارنامه دانشجو ثبت خواهد شد.

ماده ۲۴: دانشجو موظف است مطابق با ضوابط دانشگاه تا قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی، استاد راهنما و پیشنهاد پژوهشی (پروپوزال) خود را (با نظر استاد راهنما) پس از ثبت در سامانه آموزشی به تایید تحصیلات تکمیلی دانشگاه برساند. چنانچه دانشجو تا پایان نیمسال تحصیلی چهارم پیشنهاد پژوهشی (پروپوزال) خود را به تایید تحصیلات تکمیلی دانشگاه نرساند، از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۱: استاد راهنما با پیشنهاد دانشجو و موافقت استاد و تأیید گروه آموزشی/ شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه با مرتبه حداقل استادیاری تعیین می‌شود و در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی/ شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، استاد راهنمای دوم می‌تواند از بین اعضای هیأت علمی دانشگاه یا سایر دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی و پژوهشگاه‌های دولتی با رتبه حداقل استادیار و سهم مشارکت حداکثر ۵۰٪ ضمن رعایت مصوبات هیأت اجرایی جذب دانشگاه، انتخاب شود.

تبصره ۲: برای استاد راهنما، داشتن حداقل ۲ نیمسال سابقه تدریس که لااقل یک نیمسال آن باید در دوره تحصیلات تکمیلی باشد الزامی است.

تبصره ۳: دانشجو موظف است پس از تصویب موضوع پایان‌نامه، در پایان هر نیمسال، گزارش کتبی پیشرفت کار خود را به استاد راهنما ارائه و پس از اخذ تأیید استاد راهنما آن را به تحصیلات تکمیلی گروه تقدیم کند و در سقف سنوات مجاز و رعایت تبصره ۶ ماده ۲۵ نسبت به دفاع از پایان‌نامه اقدام نماید.

تبصره ۴: چنانچه دانشجو گزارش پیشرفت کار خود را در زمان‌های مقرر ارائه نکند یا در صورت عدم رضایت استاد راهنما از نحوه عملکرد دانشجو بنا به تقاضای کتبی استاد راهنمای پایان‌نامه، ثبت نام دانشجو در نیمسال بعد مسدود و وضعیت وی معلق خواهد شد و تصمیم‌گیری در مورد وضعیت تحصیلی دانشجو برعهده گروه آموزشی و دانشکده می‌باشد.

تبصره ۵: شیوه نگارش پایان‌نامه و ضوابط مربوط به آن توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تهیه و به اطلاع دانشجویان رسانیده می‌شود. رعایت ضوابط و شیوه‌نامه هر دانشکده از سوی دانشجویان دانشکده الزامی است.

تبصره ۶: شرایط و نحوه انتخاب استاد راهنمای خارج از دانشگاه یا در رشته‌هایی که هیأت علمی با مرتبه علمی استادیار وجود نداشته باشد طبق شیوه‌نامه دانشگاه انجام می‌شود که به شرح زیر می‌باشد:

۱- در رشته‌هایی که عضو هیأت علمی با مرتبه علمی استادیار وجود ندارد با تأیید گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، استاد راهنمای اول می‌تواند یکی از اعضای هیأت علمی سایر دانشگاه‌های دولتی با مرتبه علمی حداقل استادیار باشد.

۲- برای راهنمایی پایان‌نامه‌های رشته‌های هنر، با تأیید گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، استاد راهنمای دوم می‌تواند یکی از اعضای هیأت علمی گروه آموزشی ذیربط دارای مرتبه حداقل مربی و واجد شرایطی که دانشکده هنر اعلام می‌کند با سهم مشارکت حداکثر ۵۰ درصد باشد.

تبصره ۷: انتخاب استاد مشاور، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی، ضمن رعایت مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی و هیأت اجرایی جذب دانشگاه در خصوص شرایط استاد مشاور امکان‌پذیر است.

تبصره ۸: تغییر استاد مشاور یا اضافه نمودن استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده حداکثر تا ابتدای نیمسال چهارم تحصیلی دانشجو، ضمن رعایت مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه در خصوص شرایط استاد مشاور امکان پذیر است.

تبصره ۹: هر پایان نامه می تواند حداکثر دو استاد مشاور داشته باشد، در هر صورت مجموع استادان راهنما و مشاور نباید از ۳ نفر بیشتر شود.

تبصره ۱۰: تغییر استاد راهنمای پایان نامه ممنوع است مگر در موارد استثنایی که تشخیص آن بر عهده گروه آموزشی، شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۲۵: دانشجو پس از تدوین پایان نامه و تأیید استاد راهنما، موظف است با رعایت ضوابط دانشگاه در حضور هیأت داوران متشکل از استاد(ان) راهنما، استاد(ان) مشاور، نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده (بدون حق رأی، الزاماً عضو هیأت علمی) و دو نفر از بین اعضای هیأت علمی یا متخصصان و محققان داخل یا خارج دانشگاه به عنوان داور از پایان نامه دفاع کند.

تبصره ۱: اعضای هیأت داوران باید حداقل استادیار و یا دارای مدرک دکتری تخصصی (Ph.D.) باشند. در موارد استثنایی که در زمینه تخصصی مورد نظر استادیار یا متخصص با مدرک دکتری تخصصی وجود ندارد باید حداقل یک ماه قبل از تاریخ دفاع از پایان نامه، موضوع با ذکر مورد/ موارد استثنایی در گروه آموزشی مطرح و تصویب شود و به تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده برسد و نتیجه به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام شود.

تبصره ۲: نماینده تحصیلات تکمیلی می تواند از بین داوران و با حفظ حق رای انتخاب شود.

تبصره ۳: هیچ یک از بستگان درجه یک (پدر، مادر، فرزند، برادر، خواهر و همسر) دانشجوی دوره کارشناسی ارشد، نمی تواند راهنمایی، مشاوره و یا داوری رساله دانشجوی مورد نظر را بر عهده بگیرد.

تبصره ۴: انتخاب داوران به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی/ شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می باشد.

تبصره ۵: نماینده تحصیلات تکمیلی براساس ابلاغ معاون تحصیلات تکمیلی دانشکده از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه تعیین می شود.

تبصره ۶: دفاع از پایان نامه، حداقل یک نیمسال بعد از تصویب موضوع پایان نامه در گروه آموزشی و سپری شدن حداقل ۵ ماه ضمن رعایت ماده ۶ و تبصره آن، مجاز می باشد.

تبصره ۷: دانشجو موظف است پس از تأیید اتمام پایان نامه توسط استاد راهنما و گروه آموزشی/ شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، حداقل یک ماه قبل از تاریخ دفاع، به تحصیلات تکمیلی دانشکده مراجعه و نسبت به ثبت درخواست مجوز دفاع در سامانه آموزشی دانشگاه برای انجام مراحل اداری و کسب مجوز دفاع از تحصیلات تکمیلی دانشگاه اقدام نماید.

تبصره ۸: مستندات مورد نیاز برای صدور مجوز دفاع از پایان نامه عبارتند از :

- پیش نویس پایان نامه در قالب مصوب دانشکده

- ثبت درخواست مجوز دفاع در سامانه آموزشی دانشگاه و تأیید مراجع زیربط

- گواهی ثبت موضوع پایان نامه در سامانه ملی ثبت پایان نامه، رساله و پیشنهاد <http://sabt.irandoc.ac.ir>

- گواهی همانندجویی متن کامل پایان نامه مورد تأیید استاد راهنما و گروه آموزشی

تبصره ۹: درصد تشابه مورد قبول از سامانه همانندجو درباره موضوع و متن پایان نامه کارشناسی ارشد به شرح زیر می باشد:

الف: در صورتیکه موضوع پایان نامه به تأیید سامانه پیشینه پژوهش ایران داک، تکراری نباشد مورد قبول است.

ب: حداکثر مشابهت مورد قبول برای متن پایان نامه ۳۰ درصد است به شرط آنکه درصد مشابهت از هر منبع بیشتر از ۱۰ درصد نباشد.

ج: در صورتیکه درصد مشابهت متن پایان نامه ضمن رعایت میزان درصد مشابهت قابل قبول از هر منبع، حداکثر ۴۰ درصد باشد تصمیم گیری برعهده شورای آموزشی گروه ذیربط و با مسئولیت استاد راهنما می باشد.

تبصره ۱۰: در صورت عدم وجود هرگونه مشکل آموزشی و کامل بودن پرونده آموزشی دانشجو ضمن رعایت سایر مقررات با توجه به مندرجات تبصره ۸ همین ماده، مجوز دفاع ظرف دو هفته پس از وصول درخواست مربوطه به تحصیلات تکمیلی دانشگاه صادر می شود. دانشجو موظف است با توجه به ملاحظات مربوط نسبت به ثبت و ارسال درخواست مجوز دفاع در زمان مناسب از طریق سامانه آموزشی دانشگاه اقدام نماید.

تبصره ۱۱: پس از دریافت مجوز دفاع از پایان نامه، دانشجو موظف است حداقل دو هفته قبل از تاریخ دفاع یک نسخه از پایان نامه را در اختیار هیأت داوران قرار دهد. همچنین دانشجو موظف است نسبت به ثبت درخواست برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه در سامانه پارسا (سامانه امضاء و تایید الکترونیکی صورتجلسات برگزاری دفاع از پایان نامه ها و رساله های دانشگاه سمنان) مطابق با تقویم آموزشی دانشگاه اقدام نماید.

تبصره ۱۲: دانشجو موظف است پس از هماهنگی جلسه دفاع، آگهی برگزاری جلسه دفاع (تأیید شده توسط تحصیلات تکمیلی دانشکده) را حداقل سه روز قبل از دفاع در معرض دید دانشجویان دانشکده قرار دهد.

ارزشیابی پایان نامه و دانش آموختگی

ماده ۲۶: نمره پایان نامه در میانگین کل محاسبه نمی شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می شود:

مردود (کمتر از ۱۴)

قبول با درجه متوسط (۱۴-۱۵/۹۹)

قبول با درجه خوب (۱۶-۱۷/۹۹)

قبول با درجه خیلی خوب (۱۸-۱۸/۹۹)

قبول با درجه عالی (۱۹-۲۰)

تبصره ۱: تغییر نمره پایان نامه که توسط هیئت داوران تأیید شده است توسط سایر مراجع دانشگاه، به هیچ عنوان مجاز نیست.

تبصره ۲: حداکثر زمان اصلاح پایان نامه پس از برگزاری جلسه دفاع و اخذ نمره قبولی توسط دانشجو، ۳ ماه می باشد.

تبصره ۳: چنانچه ارزشیابی پایان نامه مردود اعلام شود با تأیید هیئت داوران، دانشجو می تواند پس از سپری شدن حداقل ۳ ماه از تاریخ دفاع قبلی، صرفاً یکبار در نیمسال بعدی و در مدت مجاز تحصیل، پس از اعمال نظرات اصلاحی هیئت داوران

در جلسه دفاع شرکت و از پایان نامه خود دفاع کند. در صورت عدم موفقیت دانشجو در دفاع از پایان نامه در بار دوم، دانشجو از ادامه تحصیل محروم می شود.

ماده ۲۷: دانشجو متعهد است انتشار هرگونه دستاورد از پایان نامه را با تایید استاد راهنما و مطابق مقررات و با حفظ مالکیت دانشگاه سمنان به انجام برساند. همچنین دستاوردهای مستخرج از پایان نامه به ترتیب شامل نام دانشجو، استاد(ان) راهنما و مشاور می باشد. نویسنده مسئول باید یکی از استادان راهنما باشد.

تبصره ۱: چنانچه موضوع پایان نامه در راستای تفاهم نامه پژوهشی دانشگاه با سایر سازمان ها و موسسات (دولتی و غیردولتی) باشد موضوع مالکیت دستاوردهای حاصل از پایان نامه، بر طبق تفاهم نامه مربوطه تعیین می شود.

تبصره ۲: چنانچه موضوع پایان نامه در راستای قرارداد پژوهشی استاد راهنما با سایر سازمان ها و موسسات (دولتی و غیردولتی) باشد، در صورتی که قرارداد پژوهشی مزبور به تایید معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه رسیده باشد موضوع مالکیت دستاوردهای حاصل از پایان نامه، در چارچوب قرارداد پژوهشی مربوطه تعیین می شود.

تبصره ۳: درج نشانی دوم در دستاوردهای مستخرج از پایان نامه صرفاً برای دانشجویان غیرایرانی بلامانع است.

ماده ۲۸: ملاک دانش آموختگی، گذراندن همه واحدهای درسی دوره، کسب میانگین کل حداقل ۱۴ و موفقیت در دفاع از پایان نامه است.

تبصره ۱: چنانچه میانگین کل نمرات دانشجو پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی دوره کمتر از ۱۴ باشد دانشجو اجازه دفاع از پایان نامه را ندارد و تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۸ واحد از درس هایی که با نمره کمتر از ۱۴ (۱۳/۹۹-۱۲) گذرانده است میانگین کل دوره به استثنای پایان نامه را به حداقل ۱۴ برساند. در این صورت اجازه دفاع از پایان نامه به وی داده می شود. در صورت عدم ارائه این درس در نیمسال مورد نظر دانشجو مجاز است درس های مرتبط دیگری را مطابق سرفصل آموزشی و به تشخیص استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی انتخاب کند. برای دانشجویان مشمول آموزش رایگان هزینه دروس انتخابی برای جبران معدل کل مطابق تعرفه دانشجویان نوبت دوم (شبانه) و براساس آخرین مصوبه هیات امناء در همان سال و نیمسال انتخاب درس بر عهده دانشجو است. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۲: در صورتی که دانشجو با اتمام سنوات تحصیلی موفق به دفاع از پایان نامه نشود از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره ۳: در رشته هایی که در برنامه درسی آنها، پایان نامه پیش بینی نشده است از تبصره فوق مستثنا هستند و شرط موفقیت در دفاع از پایان نامه، از شروط ملاک دانش آموختگی دانشجویان آن رشته حذف می گردد.

تبصره ۴: دانشگاه می تواند به دانشجویی که به هر دلیل نتواند در سنوات مجاز، دوره تحصیلی را به پایان برساند، با درخواست دانشجو، برابر ضوابط و پس از تسویه حساب فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی را اعطا کند.

ماده ۲۹: چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین پایان نامه مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی برداری و دیگر مصادیق) شود و تخلف او از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه اثبات گردد با رعایت ضوابط

تعیین شده توسط کارگروه مذکور و متناسب با میزان تخلف، تصمیم‌گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره ۱: در صورت احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه با رعایت ضوابط تعیین شده توسط کارگروه مذکور، تخلف مذکور بررسی و متناسب با میزان تخلف، تصمیم‌گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

ماده ۳۰: تاریخ دانش آموختگی، روز دفاع و کسب درجه قبولی از پایان‌نامه در شیوه آموزشی - پژوهشی و یا زمان ثبت آخرین نمره درس در شیوه آموزش محور توسط استاد درس و یا پایان آخرین نیمسال انتخاب واحد درس است.

مهارت افزایی

ماده ۳۱: دانشجو می‌تواند به صورت اختیاری در دوره‌های مهارت افزایی شرکت نماید، در این صورت گواهی نامه شایستگی مهارتی مورد تایید مرکز آموزشهای آزاد دانشگاه برای دانشجو صادر خواهد شد.

ب: دکتری تخصصی (Ph.D.)

شرایط و ضوابط پذیرش

ماده ۳۲: پذیرش دانشجویان در مقطع دکتری تخصصی در قالب دو مرحله (سنجش علمی (آزمون متمرکز) و مصاحبه علمی، سنجش عملی و ارزیابی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری) انجام می‌پذیرد.

تبصره ۱: دانشجوی دوره دکتری تخصصی مؤسسه‌های خارج از کشور می‌تواند طبق آیین‌نامه انتقال دانشجویان خارج به داخل، مصوب وزارت به یکی از دانشگاه‌های داخل منتقل شود. انتقال از خارج به داخل در دوره پردیس دانشگاهی سمنان انجام می‌شود.

تبصره ۲: پذیرش داوطلبانی که از طریق سایر آیین‌نامه‌ها به دانشگاه معرفی می‌شوند پس از بررسی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری داوطلبان و انجام مصاحبه علمی براساس آیین‌نامه ذیربط و موافقت شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه صورت می‌پذیرد.

ماده ۳۳: دانشجویان مقطع دکتری تخصصی بایستی در بدو ورود یا پیش از آزمون جامع نسبت به ارائه کفایت بسندگی زبان خارجی مطابق با شیوه‌نامه بسندگی زبان خارجی دانشجویان دکتری تخصصی دانشگاه سمنان (پیوست شماره ۱) اقدام نمایند؛ در غیر این صورت اجازه حضور در آزمون جامع و تصویب پیشنهاد پژوهشی (پروپوزال) را ندارند.

ماده ۳۴: آموزش رایگان برای هر دانشجو در دوره تحصیلی دکتری تخصصی صرفاً یک‌بار امکان‌پذیر است.

ماده ۳۵: تحصیل هم‌زمان دانشجوی دوره دکتری تخصصی در کلیه شیوه‌های آموزشی و در کلیه دوره‌های تحصیلی دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

ماده ۳۶: تغییر رشته یا انتقال یا تغییر گرایش (در دانشگاه سمنان یا سایر دانشگاه‌های دولتی و غیر دولتی) و مهمانی در دوره دکتری تخصصی ممنوع است.

ضوابط و مقررات آموزشی

ماده ۳۷: مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی حداقل ۶ و حداکثر ۸ نیمسال تحصیلی است و تحصیل در این دوره به صورت تمام‌وقت است.

تبصره ۱: در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش‌آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد به پیشنهاد استاد راهنما، مدت تحصیل را حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی افزایش دهد. برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان تحصیل در نیمسال اول کماکان به صورت رایگان اما در نیمسال دوم منوط به پرداخت شهریه است. شهریه سنوات تحصیلی مازاد از دانشجویان مشمول آموزش رایگان و دانشجویان نوبت دوم (شبانه) طبق مصوبات هیات امناء دانشگاه دریافت می‌شود. چنانچه

دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم است. در شرایط خاص با ارائه درخواست دانشجو، پرونده وی ضمن اخذ نظر از استاد راهنما، گروه و دانشکده برای تصمیم‌گیری در خصوص ادامه تحصیل به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع می‌شود.

ماده ۳۸: برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری درباره چگونگی و زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، چگونگی اعلام و ثبت نمره، مهلت اعلام نمرات، نحوه اعتراض به نتایج امتحانات، تاریخ تجدیدنظر، ارزیابی جامع، مهلت دفاع از رساله، پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال)، سمینار و دیگر موضوعات اجرایی مطابق مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و براساس تقویم آموزشی مصوب هر نیمسال، انجام می‌شود.

مرحله آموزشی

ماده ۳۹: تعداد واحدهای درسی دوره دکتری تخصصی ۳۶ واحد است که از این تعداد ۱۲ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۱۸ تا ۲۴ واحد پژوهشی است که در برنامه درسی هر رشته تحصیلی لحاظ می‌شود.

تبصره ۱: دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است، حداقل ۶ واحد و حداکثر ۱۰ واحد درسی انتخاب کند مگر آنکه کمتر از ۶ واحد درسی برای وی باقی مانده باشد. اگر خارج از اراده دانشجو و به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه به هر دلیلی تعداد واحدهای درسی (اصلی) دانشجو در طول یک نیمسال تحصیلی به کمتر از ۶ واحد تقلیل یابد، این نیمسال در سنوات تحصیلی وی محاسبه می‌شود.

تبصره ۲: دانشجو موظف است طبق تقویم آموزشی دانشگاه در هر نیمسال تحصیلی در موعد مقرر نسبت به انتخاب واحد اقدام نماید.

تبصره ۳: عدم انتخاب واحد درس یا رساله/ ادامه رساله در یک نیمسال در موعد مقرر، به منزله انصراف دانشجو از تحصیل تلقی می‌شود. در صورت عدم پیگیری دانشجو و عدم تعیین تکلیف وضعیت آموزشی دانشجو در آن نیمسال تحصیلی، در پایان همان نیمسال تحصیلی در وضعیت دانشجو به عنوان انصراف از تحصیل اعمال می‌شود. در موارد استثنایی که دانشجو عذر موجه داشته باشد، با موافقت شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل می‌تواند تا دو نیمسال از مرخصی تحصیلی با احتساب در سنوات استفاده نماید.

تبصره ۴: در نیمسال اول تحصیلی به دانشجو مرخصی داده نمی‌شود. موارد استثنائی پس از تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه/ دانشکده در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، بررسی و تصمیم‌گیری می‌شود.

تبصره ۵: درخواست مرخصی تحصیلی دانشجو باید حداکثر قبل از پایان حذف و اضافه در هر نیمسال تحصیلی، انجام شود. موافقت با مرخصی تحصیلی دانشجو با توجه به وضعیت تحصیلی وی صورت می‌گیرد و منوط به این است که اولاً در آن نیمسال انتخاب واحد نکرده باشد ثانیاً ادامه تحصیل دانشجو از آن به بعد از حیث آموزشی، پژوهشی با مشکل مواجه نشود.

تبصره ۶: مدت مجاز مرخصی زایمان (بدون احتساب در سنوات) برای هر فرزند (مطابق قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب مجلس شورای اسلامی)، یک نیمسال در طول دوره بارداری و حداکثر ۴ نیمسال پس از زایمان برای مادران دانشجو دارای فرزند زیر دو سال می‌باشد.

تبصره ۷: بررسی سایر مصادیق مرخصی تحصیلی مانند مرخصی پزشکی در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه، مأموریت همسر یا والدین و ... و بدون احتساب در سنوات تحصیلی (حداکثر دو نیمسال) در اختیار شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۴۰: دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را از طریق درگاه خویش در سامانه آموزش دانشگاه ثبت و پی‌گیری نماید. دانشجوی مجاز است فقط برای یک بار و تا حداکثر دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد در غیر اینصورت پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

تبصره ۱: در صورت ارائه درخواست انصراف از تحصیل توسط دانشجوی شهریه‌پرداز قبل از شروع نیمسال تحصیلی مندرج در تقویم آموزشی دانشگاه، هزینه نیمسال از وی دریافت نمی‌شود. اما در صورت ارائه درخواست انصراف از هنگام شروع نیمسال تا قبل از پایان تاریخ حذف و اضافه، و یا در صورت عدم ثبت درخواست انصراف و حتی با وجود عدم انتخاب واحد، وی ملزم به پرداخت شهریه ثابت است. چنانچه زمان ارائه درخواست انصراف بعد از تاریخ حذف و اضافه باشد، در صورت انتخاب واحد توسط دانشجوی یا دانشکده، شهریه ثابت و متغیر نیمسال محاسبه و از وی دریافت می‌شود.

تبصره ۲: چنانچه دانشجوی در مهلت مقرر تقاضای انصراف از تحصیل خود را پس بگیرد با رعایت مقررات آموزشی می‌تواند در آن نیمسال ضمن رعایت حداقل واحد انتخابی، براساس مقررات ادامه تحصیل دهد، در غیر این صورت با دانشجوی مطابق ضوابط دانشگاه رفتار خواهد شد.

تبصره ۳: تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل در محدوده سنوات مجاز تحصیلی و به شرط امکان اتمام واحدهای باقی‌مانده در سنوات مجاز تحصیلی و ضمن رعایت تبصره‌های ۳، ۶ و ۷ ماده ۳۹ صرفاً بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است. در غیر اینصورت تصمیم‌گیری درخصوص بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه می‌باشد. دانشجویان منصرف از تحصیل پسر هنگام ارائه درخواست بازگشت به تحصیل نباید منعی از نظر نظام وظیفه داشته باشند.

تبصره ۴: چنانچه دانشجویی که تقاضای انصراف از تحصیل خود را به تحصیلات تکمیلی دانشگاه تسلیم نموده و خواستار صدور حکم قطعی انصراف از تحصیل در مدت کمتر از دو ماه باشد، دانشگاه می‌تواند با اخذ تعهد لازم از دانشجوی مبنی بر عدم بازگشت به تحصیل و پذیرش مسئولیت و عواقب ناشی از این درخواست، نسبت به صدور حکم قطعی انصراف قبل از مهلت دو ماهه اقدام نماید. بدیهی است بازگشت به تحصیل این دسته از دانشجویان صرفاً از طریق رایحه درخواست به کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه قابل بررسی خواهد بود (دانشجویان منصرف از تحصیل پسر هنگام رایحه درخواست نباید منعی از نظر نظام وظیفه داشته باشند).

تبصره ۵: در صورت عدم مراجعه پذیرفته‌شده جدیدالورود برای نام‌نویسی در دانشگاه در مهلت مقرر ذکر شده در دستورالعمل ثبت نام که هر سال توسط وزارت و سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش کشور اعلام می‌شود، منصرف از تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده ۴۱: واحدهای درسی به منظور تسلط بر مفاهیم نوین هر رشته و تقویت توان علمی دانشجو برای اجرای فعالیت‌های پژوهشی با نظر استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی و براساس برنامه درسی مصوب هر رشته انتخاب می‌شوند.

تبصره ۱: رعایت پیش نیاز/هم نیاز در اخذ هر درس الزامی است و چنانچه دانشجو حداقل یک بار درس پیش نیاز/هم نیاز را مردود شود می‌تواند با نظر گروه آموزشی درس بعدی را بدون رعایت پیش نیاز/هم نیاز اخذ نماید. دانشجو موظف است درس پیش نیاز/هم نیاز را در اولین فرصت ارایه، مجدداً اخذ نماید. این تسهیلات شامل دانشجویانی که دارای غیبت (موجه و غیر موجه) ۳/۱۶ کلاسی یا امتحانی و یا حکم کمیته انضباطی (نمره ۰/۲۵ و یا حذف کمیته انضباطی) هستند، نمی‌شود.

تبصره ۲: در صورت ضرورت فقط بخش بسیار کمی از زمان کلاس در طول نیمسال تحصیلی می‌تواند به ارائه سمینارهای دانشجویی اختصاص یابد و بخش اعظم زمان کلاس باید توسط خود مدرسین محترم به ارائه اطلاعات درسی روزآمد در چارچوب سرفصل مصوب تخصیص یابد.

تبصره ۳: با توجه به ماهیت دوره آموزشی، ارائه نمره دروس نباید مشروط به ارائه مقاله پژوهشی یا ترجمه بخشی از یک کتاب در طول نیمسال تحصیلی باشد.

تبصره ۴: طول مدت مجاز مرحله آموزشی، چهار نیمسال شامل گذراندن دروس مورد نیاز دکتری و گذراندن ارزیابی جامع است. در شرایط خاص حداکثر یک نیمسال تحصیلی، با درخواست دانشجو و تأیید استاد راهنما و به پیشنهاد شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده به طول این مرحله اضافه می‌شود.

تبصره ۵: چنانچه درس جبرانی (کمبود) در سرفصل مصوب رشته قید شده باشد به تشخیص استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی، دانشجو موظف به گذراندن این دروس به عنوان درس جبرانی می‌باشد.

تبصره ۶: کسب نمره قبولی ۱۲ در دروس جبرانی، الزامی است ولی نمره مذکور در میانگین نیمسال و کل دانشجو محاسبه نمی‌شود و هزینه این دروس طبق تعرفه مصوب هیأت امناء دانشگاه از دانشجو دریافت می‌شود.

تبصره ۷: گروه آموزشی موظف است دروس جبرانی هر دانشجو را همراه با مهلت مقرر برای گذراندن آن دروس، از ابتدای دوره آموزشی به اطلاع وی برساند و رونوشت آن را حداکثر تا یک ماه پس از شروع اولین ترم تحصیلی به دانشکده و دانشگاه ارسال کند.

ماده ۴۲: نمره ارزشیابی هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و میانگین کل قابل قبول پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی ۱۶ از ۲۰ است.

تبصره ۱: چنانچه میانگین کل نمرات دانشجو پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی کمتر از ۱۶ باشد دانشجو موظف است با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی و با نظر استاد راهنما و تأیید گروه فقط در یک نیمسال تحصیلی حداکثر ۶ واحد از میان دروس گذرانده شده با نمره کمتر از ۱۶ (۱۴-۱۵/۹۹) ضمن رعایت سایر مقررات این دستورالعمل علاوه بر سقف واحدهای درسی، دروسی را (به عنوان مازاد) برای ترمیم میانگین کل اخذ کند و با موفقیت بگذراند و در غیراینصورت از ادامه تحصیل محروم می‌شود. در صورت عدم ارائه درس/دروس در نیمسال مورد نظر، دانشجو مجاز است ضمن رعایت سایر مفاد تبصره ۱ ماده ۴۲ درس‌های مرتبط دیگری را مطابق سرفصل آموزشی به تشخیص استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی انتخاب کند. برای دانشجویان مشمول آموزش رایگان پرداخت هزینه دروس انتخابی، برای جبران معدل کل، مطابق تعرفه

دانشجویان نوبت دوم (شبانہ) و براساس آخرین مصوبه هیات امناء در همان سال و نیمسال انتخاب درس، بر عهده دانشجو است.

تبصره ۲: برگزاری دروس دکتری به صورت معرفی به استاد مجاز نیست.

تبصره ۳: سقف واحدهای ارائه شده توسط استاد/ اساتید راهنمای دانشجو، نبایستی از ۶۰٪ کل واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو تجاوز کند.

ماده ۴۳: ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس، از سوی مدرس (یا مدرسان) آن درس و براساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون کتبی مرحله‌ای و پایانی برای دروس نظری و نظری- عملی در هر نیمسال تحصیلی صورت می‌پذیرد.

تبصره ۱: برگزاری آزمون کتبی پایان نیمسال برای دروس نظری و بخش نظری دروس نظری- عملی براساس برنامه زمانبندی اعلام شده الزامی بوده و بایستی حداقل ۵۰٪ از کل نمره بخش نظری درس را شامل شود. گزارش تخلفات احتمالی مربوط به این تبصره وظیفه معاون آموزشی، مدیر گروه و مسئول برگزاری امتحانات در هر دانشکده می‌باشد.

تبصره ۲: نظارت بر رعایت نظم و انضباط آموزشی و مقررات دانشگاه توسط دانشجو در کلاس درس بر عهده مدرس درس می‌باشد. مدرس درس موظف به ثبت حضور و غیاب دانشجویان در هر جلسه و گزارش آن مطابق ضوابط دانشگاه است و دانشگاه موظف است نسبت به ثبت الکترونیکی آمار برگزاری کلاس‌ها و حضور و غیاب دانشجویان اقدام نماید.

ماده ۴۴: دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال‌های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذارند، نمره یا نمره‌های مردودی قبلی در ریزنمرات تحصیلی دانشجو ثبت شده و این نمره‌ها در میانگین نیمسال و میانگین کل دوره محاسبه می‌شود.

تبصره ۱: دانشجو می‌تواند پس از اتمام دوره آموزشی (اخذ و ثبت نمره کلیه دروس) فقط یکبار با ارائه درخواست نسبت به بلا اثر نمودن حداکثر یک نمره مربوط به صرفاً یک درس مردودی از میانگین کل دوره اقدام نماید. نمره مردودی درس مذکور در ریزنمرات ثبت و در میانگین نیمسال تحصیلی محاسبه می‌شود. درخواست دانشجو و حذف درس مردودی صرفاً پس از قبولی در آن درس قابل انجام است. گذراندن دروس با استفاده از ماده مذکور، مشروطی دانشجو در نیمسال‌های قبلی را خنثی نمی‌کند و شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت مجاز است دانشجویی را که از این تبصره استفاده می‌نماید و به واسطه آن حائز شرایط استعدادهای درخشان می‌شود را از شمول تسهیلات خود خارج نماید.

تبصره ۲: تسهیلات تبصره ۱ ماده ۴۴ شامل دروس دارای نمره مردودی به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی نمی‌شود.

ماده ۴۵: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیرموجه درس به تشخیص دانشگاه (حذف غیبت کلاسی، حذف غیبت امتحانی یا حذف توسط دانشگاه به علت عدم رعایت ضوابط آموزشی) یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس

برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین آن، یا انتخاب درس برای جبران (ترمیم) معدل کل موظف به پرداخت هزینه درس مطابق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه می‌باشد.

ماده ۴۶: در شرایط خاص، حذف تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجو (طبق تقویم آموزشی) و تأیید گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، با احتساب در سنوات تحصیلی ضمن رعایت سایر شرایط و مقررات شیوه نامه، امکان‌پذیر است.

تبصره ۱: حذف یک درس (حذف اضطراری) قبل از شروع امتحانات و طبق تقویم آموزشی نیمسال در صورتی مجاز است که واحدهای باقیمانده از ۶ واحد کمتر نشود.

ماده ۴۷: مدرس درس موظف است در چارچوب ضوابط دانشگاه و مطابق تقویم آموزشی در جهت ثبت نمره (حداکثر ۱۴ روز پس از اتمام امتحانات دانشگاه در نیمسال موردنظر)، رسیدگی به اعتراضات مکتوب دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی، اقدام به بازبینی اوراق امتحانی درس نماید و نتیجه آن را به دانشجو و دانشگاه اعلام و ثبت نماید.

تبصره ۱: مدرس درس موظف است برگه‌های امتحانی و سایر فعالیت‌های درسی و مستندات آزمون در هر درس را پس از پایان امتحانات به‌عنوان سوابق درس تا حداقل یک نیمسال تحصیلی نزد خود نگهداری نماید.

تبصره ۲: نمرات درس پس از نهایی‌شدن و ثبت در کارنامه غیرقابل تغییر است. در صورت درخواست مدرس جهت تغییر نمره ثبت شده، با دریافت کاربردگ تغییر نمره و دلایل اشتباه صورت پذیرفته در ثبت نمره توسط مدرس (که به تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده رسیده است)، موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مطرح و در خصوص اصلاح نمره تصمیم‌گیری می‌شود.

ماده ۴۸: شرایط، حداکثر مهلت ارایه و اعلام نمره درس سمینار در هر نیمسال به شرح زیر می‌باشد:

- مهلت ارائه سمینارهای دکتری حداکثر تا پایان مهلت انتخاب واحد نیمسال بعد و مهلت اعلام و ثبت نمره نهایی توسط استاد حداکثر تا پایان حذف و اضافه نیمسال بعد می‌باشد.
- نظارت تحصیلات تکمیلی دانشکده بر جلسه ارائه سمینار الزامی است. بدین منظور لازم است دانشجو حداقل یک هفته قبل از ارائه سمینار درخواست ارائه را در سامانه آموزشی دانشگاه ثبت و ارسال نماید.
- بدیهی است پس از پایان مهلت مذکور در صورت عدم ارائه سمینار نمره صفر در کارنامه دانشجو ثبت خواهد شد.

ماده ۴۹: حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس و امتحانات پایان نیمسال همه دوره‌های تحصیلی الزامی است.

تبصره ۱: اگر دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ جلسات کلاس غیبت کند، نمره آن درس صفر می‌شود.

تبصره ۲: دانشجو می‌تواند در طول مدت تحصیل حداکثر ۲ بار، از غیبت مجاز امتحان پایانی نیمسال استفاده نماید. غیبت مازاد بر تعداد ذکر شده منجر به ثبت نمره صفر می‌شود.

تبصره ۳: در صورت تقاضای دانشجو چنانچه کمیته غیبت دانشگاه، غیبت ۳/۱۶ کلاسی یا غیبت امتحان پایانی نیمسال دانشجو (بیش از تعداد ذکر شده در تبصره ۲ ماده ۴۹) را موجه تشخیص دهد، نمره صفر آن درس به غیبت موجه تبدیل می‌شود، در این صورت رعایت حد نصاب حداقل ۶ واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزء مدت مجاز دوره تحصیلی وی محسوب می‌شود و دانشجو در انتخاب مجدد یا انتخاب درس جایگزین از پرداخت شهریه معاف می‌باشد.

تبصره ۴: در صورتی که واحدهای انتخابی در پایان حذف و اضافه به تشخیص دانشگاه، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۶ واحد درسی برسد در این صورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود.

ماده ۵۰: معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجوی انصرافی یا اخراجی در دانشگاه دولتی (روزانه و نوبت دوم) قبلی در مقطع دکتری به شرط موافقت استاد راهنما و گروه آموزشی به شرح زیر امکان‌پذیر است:

۱- دانشجو از طریق آزمون ورودی دوره دکتری تخصصی که توسط سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش کشور برگزار می‌شود یا از طریق ضوابط پذیرش دانشجویان استعداد درخشان، در دانشگاه قبلی پذیرفته شده باشد.

۲- دروس از دوره یا دوره‌هایی که منتج به اخذ یک مدرک تحصیلی رسمی شده باشد نمی‌تواند معادل‌سازی شود.

۳- دروس گذرانده شده دانشجو در دانشگاه مبداء با دروس رشته مورد نظر در دانشگاه سمنان اشتراک محتوایی داشته، از زمان گذراندن آن درس بیش از ۵ سال نگذشته باشد و نمره هر یک از دروس از ۱۶ کمتر نباشد.

۴- آرایه سرفصل دروس گذرانده شده در دانشگاه مبداء با سرفصل دروس مورد نظر در دانشگاه سمنان بر عهده گروه آموزشی بوده و نتیجه معادل‌سازی باید طی صورتجلسه به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام شود.

۵- حداکثر ۵۰٪ واحدهای آموزشی دوره دکتری دانشگاه سمنان، قابل معادل‌سازی است.

۶- تطبیق دروس دوره‌های قبلی دانشجوی مشمول آموزش رایگان محروم یا منصرف از تحصیل، منوط به پرداخت هزینه آموزش رایگان به سازمان امور دانشجویان و تسویه حساب با دانشگاه قبلی است.

۷- در صورت معادل‌سازی ۵۰٪ از واحدها، یک نیمسال از مدت مجاز سنوات تحصیلی کم می‌شود در صورتی که کمتر از ۵۰٪ واحدها معادل‌سازی شود تأثیری در سنوات تحصیلی ندارد.

۸- امتحان جامع، دفاع از پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) و درس سمینار قابل معادل‌سازی نمی‌باشد.

۹- نمرات دروس پذیرفته شده در محاسبه میانگین نیمسال محسوب نمی‌شود ولی در میانگین کل دانشجو محسوب می‌شود.

۱۰- معادل‌سازی دروسی که دانشجو قبلاً در دوره پردیس دانشگاهی سمنان گذرانده است در صورتی که از طریق آزمون ورودی دوره دکتری تخصصی سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش کشور در دوره پردیس پذیرفته شده باشد، با رعایت موارد فوق امکان‌پذیر است.

۱۱- شهریه دوره دکتری برای دانشجویان انتقالی از خارج به داخل، نوبت دوم (شبانه) و پردیس دانشگاهی که به صورت دوره می‌باشد به تعداد نیمسال‌های تحصیل یا تعداد واحدهای گذرانده در دانشگاه سمنان بستگی ندارد. لذا انجام معادل‌سازی

یک یا چند درس در میزان شهریه دوره‌هایی که شهریه آن‌ها به صورت یک دوره در هیأت امنای دانشگاه تصویب شده است، تأثیر ندارد.

مهارت افزایی

ماده ۵۱: دانشجوی می‌تواند به صورت اختیاری در دوره‌های مهارت‌افزایی شرکت نماید، در این صورت گواهی نامه شایستگی مهارتی مورد تایید مرکز آموزشهای آزاد دانشگاه برای دانشجو صادر خواهد شد.

ارزیابی جامع

ارزیابی جامع به منظور احراز قابلیت‌های آموزشی و پژوهشی دانشجو است که در شیوه آموزشی-پژوهشی، دانشجو باید براساس شیوه‌نامه اجرایی دانشکده با نظارت معاون آموزشی دانشکده در یک آزمون هماهنگ و معین که شامل حداقل دو درس اصلی به انتخاب استاد(ان) راهنما و تصویب در گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده است، شرکت کند. این آزمون باید به گونه‌ای باشد تا توانمندی، تحلیل و استنباط دانشجو از نظر استاد(ان) راهنما و حداقل دو نفر عضو هیأت علمی از بین اعضای پیشنهادی استاد راهنما به انتخاب گروه آموزشی و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، برای آغاز فعالیت پژوهشی سنجیده شود.

ماده ۵۲: پیش‌نیاز شرکت دانشجو در ارزیابی جامع، گذراندن کلیه‌ی دروس آموزشی طبق سرفصل مصوب، کسب میانگین کل حداقل ۱۶ از تمام واحدهای آموزشی دوره و احراز بسندگی زبان خارجی مطابق شیوه‌نامه بسندگی زبان خارجی دانشجویان دکتری تخصصی دانشگاه سمنان (پیوست شماره ۱) می‌باشد.

تبصره ۱: ارزیابی جامع در هر دانشکده در یک تاریخ ثابت و مشخص در هر شش ماه یک‌بار، با اعلام معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده برگزار می‌شود.

تبصره ۲: دانشجو موظف است بلافاصله پس از گذراندن دروس آموزشی، ارزیابی جامع را حداکثر در نیمسال سوم یا چهارم تحصیل اخذ و در همان نیمسال در آزمون شرکت نماید.

تبصره ۳: در صورتی که دانشجو فقط یک درس باقیمانده داشته باشد با تأیید تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌تواند ارزیابی جامع را به صورت مشروط همراه با یک درس باقیمانده، در یک نیمسال اخذ نماید.

تبصره ۴: چنانچه دانشجو حداکثر تا پایان نیمسال پنجم، ارزیابی جامع را با موفقیت نگذرانده باشد از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۵: دانشجو موظف است حداقل ۴۵ روز قبل از برگزاری ارزیابی جامع، مجوز شرکت در ارزیابی جامع را از تحصیلات تکمیلی دانشگاه دریافت کند. دانشکده موظف است زمان برگزاری ارزیابی‌های جامع در سال تحصیلی را در ابتدای سال تحصیلی به اطلاع دانشجویان و مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه برساند.

تبصره ۶: دانشکده موظف است نتیجه ارزیابی جامع را حداکثر به مدت یک ماه پس از برگزاری، به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال و به صورت کتبی به اطلاع دانشجو نیز برساند. در صورت عدم ارسال نتیجه در مهلت مقرر، ثبت نتیجه نیازمند

مجوز شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است. در هر صورت تا پایان نیمسال پنجم نتیجه این آزمون بایستی به اطلاع مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه برسد.

تبصره ۷: در صورتی که دانشجو در ارزیابی جامع ثبت نام کند ولی پیش‌نیازهای لازم را برای اخذ مجوز احراز نکرده باشد، نمره ارزیابی جامع در آن نیمسال به صورت «غیرقابل قبول» درج می‌شود و به عنوان یک نوبت از حداکثر دو نوبت مجاز اخذ ارزیابی جامع محسوب می‌گردد. ولی چنانچه ارزیابی جامع حداکثر تا ترم سوم اخذ شده باشد به شرطی که دانشجو شرایط شرکت در ارزیابی جامع را احراز ننموده باشد و مجوز شرکت در ارزیابی جامع برای وی صادر نگردیده باشد، با درخواست دانشجو، ارزیابی جامع توسط دانشگاه حذف می‌شود در غیراینصورت ارزیابی جامع قابل حذف نیست و نمره غیرقابل قبول درج خواهد شد.

تبصره ۸: برای شرکت مجدد در ارزیابی جامع، دریافت مجوز از تحصیلات تکمیلی دانشگاه الزامی است.

ماده ۵۳: حداقل نمره قبولی ارزیابی جامع ۱۶ است. در غیر اینصورت، دانشجو مجاز است صرفاً یک‌بار دیگر و بلافاصله تا پایان نیمسال بعدی با رعایت تبصره ۴ ماده ۵۲، در ارزیابی جامع شرکت کند و آن را با موفقیت بگذراند و گرنه از ادامه تحصیل محروم شده و با درخواست دانشجو، پرونده دانشجو برای تصمیم‌گیری در خصوص امکان شرکت مجدد در ارزیابی جامع به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع می‌شود.

تبصره ۱: نحوه اجرای ارزیابی جامع که به منظور ارزشیابی توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجو انجام می‌شود، طبق شیوه‌نامه مصوب دانشگاه خواهد بود.

تبصره ۲: شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده موظف است شیوه‌نامه داخلی برگزاری ارزیابی جامع را پس از تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه به اطلاع دانشجویان برساند.

ماده ۵۴: دانشجوی دکتری تخصصی می‌تواند ضمن داشتن شرایط لازم و پس از دریافت مجوز شرکت در ارزیابی جامع با احراز یکی از شرایط زیر از شرکت در ارزیابی جامع معاف شود. درخواست دانشجو به همراه مدارک و مستندات موردنیاز توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده بررسی و مصوبه مربوط به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال می‌شود. این تسهیلات به شرط عدم مردودی و عدم حذف انضباطی در کلیه دروس و با رعایت تبصره ۳ ماده ۴۲ قابل استفاده است و مشمول دانشجویانی که دارای بیش از ۱ غیبت امتحانی (موجه یا غیرموجه) هستند، نمی‌شود.

۱- در صورت کسب میانگین کل ۱۸ و بالاتر از کلیه دروس دوره توسط دانشجو.

۲- کسب میانگین کل ۱۷ و بالاتر از کلیه دروس دوره و پذیرش یا انتشار یک مقاله علمی در مجلات دارای اعتبار و نمایه‌شده در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی (Scopus, JCR و ISC) تا پیش از زمان آزمون جامع و با شرایط ذیل:

۱-۲- مقاله دانشجو حاصل از دوران تحصیل در مقطع دکتری تخصصی و تاریخ ارسال مقاله پس از شروع به تحصیل دانشجو در مقطع دکتری باشد. لازم است مقاله ارتباط کلی با رشته/گرایش تحصیلی دانشجو داشته باشد.

۲-۲- نشانی دانشجو در مقاله دانشگاه سمنان باشد.

۲-۳- مقاله صرفاً توسط دانشجو (و نه با همکاری سایر دانشجویان) با مشارکت استاد راهنمای دانشجو که یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه سمنان می‌باشد تهیه و ارسال شده باشد.

۲-۴- ارائه اصل نامه پذیرش برای مقاله پذیرفته شده از مجلات علمی معتبر داخل کشور ضروری است. اخذ کد DOI یا DOR (ویژه مقالات علمی پژوهشی مجلات علمی داخل کشور) معادل انتشار مقاله محسوب می‌شود.

۲-۵- برای معافیت صرفاً یک مقاله در نظر گرفته می‌شود. ارائه چند مقاله به عنوان جایگزین یک مقاله علمی- پژوهشی یا علمی - مروری دارای مشخصات مندرج در بند ۲، قابل قبول نمی‌باشد.

۳- کسب میانگین کل ۱۷ و بالاتر از کلیه دروس دوره و ثبت یک اختراع داخلی با تاییدیه علمی (با حداقل امتیاز ۵ و بیشتر) و یا ثبت اختراع بین‌المللی در مراجع ثبت اختراع معتبر مورد تایید دفتر مرجع منطقه‌ای مالکیت فکری پارک علم و فناوری دانشگاه سمنان و ارائه گواهی معتبر تا پیش از زمان آزمون جامع با شرایط ذیل:

۳-۱- اختراع حاصل از دوران تحصیل در مقطع دکتری تخصصی و تاریخ ارسال درخواست ثبت اختراع پس از شروع به تحصیل دانشجو در مقطع دکتری باشد. لازم است اختراع ارتباط کلی با رشته / گرایش تحصیلی دانشجو داشته باشد.

۳-۲- اختراع توسط دانشجو با مشارکت استاد راهنما که یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه سمنان است (و نه با همکاری سایر دانشجویان) ثبت شده باشد. در نظر گرفتن سهم برای پارک علم و فناوری دانشگاه سمنان به عنوان مالک اختراع بلامانع است.

تبصره ۱: زمان ارائه درخواست دانشجو برای بهره‌مندی از مفاد بند ۲ و ۳ این ماده تا پایان نیمسال پنجم خواهد بود. دانشجویانی که یکبار در امتحان جامع مردود شده‌اند، می‌توانند با رعایت سایر مقررات و ضوابط دانشگاه تا پایان نیمسال پنجم تحصیلی صرفاً از تسهیلات بند ۲ و ۳ بهره‌مند شوند.

تبصره ۲: مقاله / ثبت اختراع ارائه شده توسط دانشجو مطابق با بند ۲ و ۳ نمی‌تواند برای احراز حداقل کفایت دستاوردهای علمی دانشجو برای دفاع نهایی و فراغت از تحصیل مورد استفاده قرار گیرد.

تبصره ۳: مرجع بررسی و تطبیق مستندات ارائه شده با موارد مندرج در ماده ۵۴ صرفاً شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و با درج در صورتجلسه مربوط می‌باشد.

ضوابط و مقررات پژوهشی

مرحله پژوهشی

ماده ۵۵: دانشجو موظف است مطابق با ضوابط دانشگاه تا قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی، استاد راهنما و موضوع رساله خود را (با نظر استاد راهنما) به تصویب گروه آموزشی برساند.

ماده ۵۶: تصویب پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) در دانشگاه پس از گذراندن موفقیت‌آمیز ارزیابی جامع، شرط لازم برای اجرای رساله در دوره دکتری تخصصی است.

تبصره ۱: رویکردها و سیاست‌های کلان برای جهت‌دهی به محورهای مطالعاتی و تحقیقاتی دانشجویان در انتخاب موضوع رساله از سوی معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تعیین و ضوابط و شرایط اختصاصی انجام آن در قالب رساله را شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تصویب می‌کند.

ماده ۵۷: گذراندن موفقیت‌آمیز ارزیابی جامع و تصویب پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) در گروه آموزشی تا پایان نیمسال پنجم تحصیل دانشجو، شرط لازم برای شروع فعالیت‌های پژوهشی در دوره دکتری تخصصی است.

تبصره ۱: دفاع از پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) ضروری است و مستقل از ارزیابی جامع با حضور نماینده تحصیلات تکمیلی (یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه سمنان و به غیر از ممتحنین) انجام می‌شود و ممتحنین آن عبارتند از استاد (ان) راهنما (حضور استاد راهنمای اول ضروری است)، استاد (ان) مشاور (حضور استاد (ان) مشاور اختیاری است) و حداقل سه عضو هیأت علمی (علاوه بر استادان راهنما و مشاور) با تخصص مرتبط و حداقل مرتبه استادیاری به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده که حداقل یک نفر عضو هیات علمی دانشکده مربوط و حداقل یک نفر از خارج دانشگاه با مرتبه دانشیاری به بالا انتخاب می‌شوند.

تبصره ۲: برگزاری جلسه دفاع از پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) منوط به اخذ درس دفاع از پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) در نیمسال مورد نظر و درخواست استاد راهنما ضمن معرفی اساتید داور و تأیید تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌باشد که پس از دفاع، بایستی مراتب به تصویب شورای گروه رسیده و پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) باید ظرف حداکثر یک ماه پس از تصویب گروه به منظور بررسی شرایط و ضوابط مربوطه و تأیید، به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال شود و حداکثر یک ماه پس از تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده به شرط اخذ درس رساله (پایان‌نامه) توسط دانشجو، برای بررسی و تصویب نهایی به شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال شود.

تبصره ۳: پذیرش و ثبت موضوع پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) پس از تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، توسط دانشکده به دانشجو و اساتید راهنما و مشاور ابلاغ می‌شود.

تبصره ۴: در موارد استثنایی به پیشنهاد استاد راهنما، تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، موافقت با دفاع از پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) دکتری در نیمسال ششم تحصیلی (برای آخرین بار) ضمن رعایت سایر شرایط و ضوابط، به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه تفویض اختیار می‌شود و چنانچه دانشجو در این مدت از پیشنهاد پژوهشی رساله‌ی (پروپوزال) خود دفاع ننماید از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۵: در مرحله پژوهشی و تدوین رساله، تمام فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجویان باید با هدایت و نظارت استاد راهنما صورت گیرد. دانشجوی موظف است در هر زمانیکه استاد راهنما تعیین کند، نتیجه تحقیقات خود را به وی گزارش نماید. دانشجوی بایستی در هر نیمسال گزارشی از بررسی‌ها و نتایج تحقیقات خود را به صورت مکتوب با تأیید استاد راهنما به تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه نماید و در صورت لزوم (به تشخیص تحصیلات تکمیلی دانشکده) در قالب سخنرانی از نتایج حاصله دفاع نماید.

ماده ۵۸: دانشجوی دوره دکتری تخصصی مجاز است علاوه بر استاد راهنمای اصلی، استاد راهنمای دوم نیز داشته باشد. استاد راهنمای اول (اصلی) حداقل ۶۰٪ مسئولیت هدایت رساله را بر عهده دارد. استاد راهنمای اصلی به درخواست دانشجوی و موافقت استاد از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه محل تحصیل با تأیید گروه آموزشی مربوط و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و با مرتبه علمی حداقل استادیاری واجد شرایط شیوه‌نامه تعیین صلاحیت و ظرفیت اعضای هیأت علمی برای راهنمایی رساله دانشجویان دکتری، تعیین می‌شود.

تبصره ۱: مسئولیت راهنمایی دانشجوی از نخستین نیمسال تحصیلی بر عهده استاد راهنمای اول (اصلی) است.

تبصره ۲: هیچ یک از بستگان درجه یک (پدر، مادر، فرزند، برادر، خواهر و همسر) دانشجوی دوره دکتری، نمی‌تواند راهنمایی، مشاوره و یا داوری رساله دانشجوی موردنظر را بر عهده بگیرد.

تبصره ۳: رعایت شیوه‌نامه تعیین صلاحیت و ظرفیت اعضای هیأت علمی برای راهنمایی رساله دانشجویان دکتری تخصصی ضروری است.

تبصره ۴: تحصیلات تکمیلی دانشکده قبل از شروع به تحصیل دانشجویان جدیدالورود با توجه به شیوه‌نامه مربوطه، فهرست و ظرفیت اعضای هیأت علمی حایز شرایط راهنمایی رساله دکتری را تعیین می‌کند.

تبصره ۵: انتخاب استاد راهنمای دوم به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید گروه آموزشی / شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده طبق شیوه‌نامه (تعیین شرایط و ظرفیت اعضای هیأت علمی برای راهنمایی و مشاوره رساله دکتری تخصصی) و ضمن رعایت مصوبات هیأت اجرایی جذب دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره ۶: استاد راهنمای اول (اصلی)، مسئول مکاتبات اداری، آموزشی و پژوهشی دانشجوی می‌باشد. تا زمانی که استاد راهنما انتخاب نشده است مدیر گروه وظایف استاد راهنما را بر عهده دارد.

تبصره ۷: انتخاب استاد / استادان مشاور، به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید گروه آموزشی / شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، از بین اعضای هیأت علمی داخل یا خارج دانشگاه با مرتبه حداقل استادیار یا افراد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط با رشته تحصیلی دانشجوی در جامعه و صنعت طبق شیوه‌نامه (تعیین شرایط و ظرفیت اعضای هیأت علمی برای راهنمایی و مشاوره رساله دکتری تخصصی) و ضمن رعایت مصوبات هیأت اجرایی جذب دانشگاه امکان‌پذیر است. هر رساله می‌تواند حداکثر دو استاد راهنما و دو استاد مشاور داشته باشد. تغییر استاد مشاور یا اضافه‌نمودن استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه (در صورت لزوم)، حداکثر تا ابتدای نیمسال هفتم تحصیلی دانشجوی، ضمن رعایت مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و مصوبات هیأت اجرایی جذب در خصوص شرایط استاد مشاور امکان‌پذیر است.

تبصره ۸: ثبت نام دانشجو در مرحله پژوهشی و تدوین رساله پس از تصویب پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) دکتری در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، صورت می‌گیرد.

تبصره ۹: در مرحله پژوهشی و تدوین رساله، عملکرد دانشجو در پایان هر نیمسال تحصیلی به صورت «رضایت‌بخش» یا «غیرقابل رضایت» توسط کمیته راهبری مرکب از استاد(ان) راهنما و دو نفر عضو هیأت علمی (به غیر از مشاورین) با انتخاب گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، تعیین می‌شود. چنانچه دانشجو دو عملکرد غیرقابل رضایت در انجام رساله کسب نماید (متوالی یا غیرمتوالی) از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۱۰: دانشجو موظف است پس از اخذ رساله، در هر نیمسال واحد رساله را انتخاب نماید.

ماده ۵۹: دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیت‌های پژوهشی خود طبق آیین نامه مصوب وزارت (شیوه نامه اجرایی فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت داخل یا خارج کشور)، در مدت مجاز تحصیلی با عنوان فرصت تحقیقاتی در یکی از دانشگاه‌های داخلی یا خارجی معتبر از نظر وزارت عتف، با رعایت ضوابط و مقررات مشغول به فعالیت شود.

ماده ۶۰: دانشجو پس از تدوین رساله و دریافت گزارش همانندجویی از سامانه همانندجو طبق مصوبه شورای پژوهش و فناوری دانشگاه و مشروط بر تأیید استاد(ان) راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مبنی بر احراز شرط حداقل کفایت دستاوردهای علمی و سپری شدن حداقل دو نیمسال از تاریخ تصویب موضوع پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) (ضمن رعایت ماده ۳۷ و تبصره آن)، مجاز است در حضور هیئت داوران از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۱: حداقل کفایت دستاوردهای علمی که می‌بایست دانشجو به منظور اخذ مجوز برگزاری جلسه دفاع از رساله ارائه نماید شامل چاپ دو مقاله علمی پژوهشی معتبر و مستخرج از رساله در نشریات با درجه الف و ب مورد تأیید معاونت پژوهشی وزارت یا نشریات نمایه شده بین‌المللی معتبر مورد تأیید معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه (JCR, Scopus, ISC) یا ثبت اختراع خارجی (بین‌المللی) مستخرج از رساله با درج وابستگی دانشگاه سمنان در دفاتر بین‌المللی ثبت اختراع معتبر مورد تأیید دفتر مرجع منطقه‌ای مالکیت فکری پارک علم و فناوری دانشگاه سمنان است که باید پس از تأیید استاد راهنما به تایید گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده برسد. بررسی مدارک و مستندات مربوط و اعلام نظر در خصوص کفایت دستاوردهای علمی دانشجو پس از تأیید استاد راهنما بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌باشد.

تبصره ۲: دستاوردهای مستخرج از رساله مندرج در جدول ذیل می‌توانند جایگزین حداکثر یکی از مقالات علمی پژوهشی مندرج در تبصره ۱ ماده ۶۰ شوند. در خصوص بندهای ۲ الی ۶ جدول ذیل می‌بایست مدارک و مستندات از مراجع ذی‌ربط (معاونت پژوهش و فناوری و پارک علم و فناوری دانشگاه) اخذ و توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده بررسی و تأیید شوند.

دستاوردهای مستخرج از رساله جایگزین حداکثر یک مقاله علمی - پژوهشی

ردیف	دستاورد مستخرج از رساله	شرایط
۱	مقاله مروری (Review Paper)	مستخرج از رساله و چاپ شده در نشریات با درجه الف و ب مورد تأیید معاونت پژوهشی وزارت یا نشریات نمایه شده بین‌المللی معتبر مورد تأیید معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه (JCR, Scopus, ISC). تاریخ ارسال مقاله باید پس از برگزاری جلسه دفاع موفقیت‌آمیز از پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) باشد.
۲	اختراع داخلی (ملی)	گواهی ثبت اختراع مستخرج از رساله دارای تاییدیه علمی از سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی کشور یا دفتر مرجع منطقه‌ای مالکیت فکری پارک علم و فناوری دانشگاه سمنان با کسب حداقل امتیاز ۶ و با رعایت ضوابط مربوط به ترتیب اسامی مخترعین مطابق با پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) مصوب. تاریخ درخواست ثبت اختراع باید پس از برگزاری جلسه دفاع موفقیت‌آمیز از پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) باشد. رعایت تبصره ۲ ماده ۵۴ الزامی است.
۳	قرارداد جامعه و صنعت یا رساله تقاضا محور	قرارداد می‌بایست دارای آورده مالی در رده متوسط و بزرگ طبق آخرین مصوبات هیات ممیزه باشد. صرفاً قرارداد منعقد شده از طریق معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه با موضوع مرتبط با رساله که به صورت کتبی مورد تأیید قرار گرفته‌اند مورد قبول است. تاریخ قرارداد در بازه زمانی دو نیمسال تحصیلی قبل تا یک نیمسال تحصیلی بعد از تصویب پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) باشد. هنگام برگزاری جلسه پیش دفاع یا جلسه دفاع از رساله ارائه گواهی خاتمه قرارداد با پیشرفت حداقل ۷۰ درصد الزامی است. برای رساله‌های تقاضا محور ارائه گواهی کتبی اتمام قرارداد مبنی بر پیشرفت ۱۰۰ درصد الزامی است.
۴	تحقیقات تبدیل شده به فناوری در سطح نمونه نیمه‌صنعتی و صنعتی TRL 6-9 مستخرج از رساله	مستخرج از رساله همراه با اخذ گواهی TRL از سامانه ایران تک هاب (سامانه ارزیابی فناوری ایران، سافا)، ارزیابی و تعیین سطح توسط کارگروه تجاری‌سازی پارک علم و فناوری دانشگاه.
۵	نظریه پردازی	ارائه یک نظریه، نوآوری، نقد و مناظره مستخرج از رساله در حوزه‌های علوم به ویژه علوم انسانی و معارف اسلامی زیر نظر و با تأیید هیات حمایت از کرسی‌های نظریه پردازی، نقد و مناظره براساس ضوابط و مقررات آن هیات در دانشگاه.
۶	چاپ کتاب تالیفی، ترجمه، تدوین و گردآوری	چاپ کتاب تالیفی، ترجمه، تدوین و گردآوری (کتاب ترجمه، تدوین و گردآوری صرفاً با امتیاز بالای ۷) مستخرج از رساله در انتشارات مورد تأیید معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه سمنان با رعایت تبصره ۶ ماده ۶۲، رعایت مصوبات هیات ممیزه و رعایت ضوابط مربوط به ترتیب اسامی نویسندگان مطابق با پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) مصوب.

تبصره ۳: مقاله/ مقالات مربوط به رساله تنها در صورتی مورد قبول هستند که در طول دوره تحصیل دانشجوی در مقطع دکتری تخصصی و حداقل یکی از آن‌ها پس از برگزاری جلسه دفاع موفقیت‌آمیز از پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) نگارش و ارسال شده باشند و مستخرج از موضوع رساله دانشجوی باشند. رعایت تبصره ۲ ماده ۵۴ الزامی است.

تبصره ۴: اخذ کد DOI یا DOR (ویژه مقالات علمی پژوهشی مجلات علمی داخل کشور) معادل چاپ مقاله محسوب می‌شود.

تبصره ۵: دانشجوی موظف است هرگونه انتشار دستاوردها را با تأیید استاد راهنما و مطابق مقررات و با حفظ مالکیت دانشگاه سمنان، به انجام برساند. همچنین دستاوردهای مستخرج از رساله به ترتیب شامل نام دانشجوی، استاد(ان) راهنما و مشاور می‌باشد. نویسنده مسئول باید یکی از استادان راهنما باشد.

تبصره ۶: هیأت داوران متشکل از حداقل سه عضو هیأت علمی (علاوه بر استادان راهنما و مشاور) با تخصص مرتبط و حداقل مرتبه استادیاری به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده هستند که حداقل یک نفر عضو هیأت علمی دانشکده مربوط و حداقل یک نفر از خارج دانشگاه با مرتبه دانشیاری به بالا انتخاب می‌شوند. یکی از داوران خارجی می‌تواند از متخصصان حرفه‌ای (دارای مدرک دکتری تخصصی) انتخاب شود.

تبصره ۷: با تشخیص معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، نماینده ایشان می‌تواند به عنوان ناظر بدون حق رأی، در جلسه دفاع شرکت کند.

تبصره ۸: درصد تشابه مورد قبول از سامانه همانندجو درباره موضوع و متن رساله دکتری به شرح زیر می‌باشد:

الف: در صورتیکه موضوع رساله دکتری به تأیید سامانه پیشینه پژوهش، تکراری نباشد مورد قبول است.

ب: حداکثر مشابهت مورد قبول برای متن رساله ۲۵٪ است به شرط آنکه درصد مشابهت از هر منبع بیشتر از ۱۰٪ نباشد.

ج: در صورتیکه درصد مشابهت متن رساله ضمن رعایت درصد مشابهت از هر منبع، حداکثر ۴۰٪ باشد تصمیم‌گیری بر عهده شورای آموزشی گروه ذیربط و با مسئولیت استاد راهنما می‌باشد.

تبصره ۹: مستندات مورد نیاز برای صدور مجوز دفاع از رساله به شرح زیر است:

- پیش‌نویس رساله در قالب مصوب

- ثبت درخواست مجوز دفاع در سامانه آموزشی دانشگاه و تأیید مراجع ذیربط

- گواهی ثبت موضوع پیشنهادی رساله در سامانه ملی ثبت پایان‌نامه، رساله و پیشنهاده (<https://sabt.irandoc.ac.ir>)

- گواهی همانندجویی متن کامل رساله مورد تأیید استاد راهنما و گروه آموزشی

- مدارک احراز بسندگی زبان خارجی مطابق شیوه‌نامه بسندگی زبان خارجی دانشجویان دکتری تخصصی دانشگاه سمنان

- مدارک گزارش پیشرفت پژوهشی رساله

تبصره ۱۰: در صورت عدم وجود هرگونه مشکل آموزشی و کامل بودن پرونده آموزشی دانشجوی ضمن رعایت سایر مقررات با توجه به مستندات مندرج در تبصره ۹ ماده ۶۰، مجوز دفاع نهایی از رساله طی دو هفته از وصول درخواست مربوطه به تحصیلات تکمیلی دانشگاه صادر می‌شود. دانشجوی موظف است با توجه به ملاحظات مربوط نسبت به ثبت و ارسال درخواست مجوز دفاع در زمان مناسب از طریق سامانه آموزشی دانشگاه اقدام نماید.

تبصره ۱۱: پس از دریافت مجوز دفاع از رساله، دانشجوی موظف است حداقل دو هفته قبل از تاریخ دفاع یک نسخه از رساله را در اختیار هیأت داوران قرار دهد و نسبت به ثبت درخواست برگزاری جلسه دفاع از پایان‌نامه در سامانه پارسا (سامانه

امضاء و تایید الکترونیکی صورتجلسات برگزاری دفاع از پایان نامه ها و رساله‌های دانشگاه سمنان) و مطابق با تقویم آموزشی دانشگاه اقدام نماید.

تبصره ۱۲: دانشجوی موظف است پس از هماهنگی جلسه دفاع، آگهی برگزاری جلسه دفاع (تأیید شده توسط تحصیلات تکمیلی دانشکده) را حداقل سه روز قبل از دفاع، در تابلو اعلانات در معرض دید دانشجویان دانشکده قرار دهد.

ماده ۶۱: نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی، براساس کاربرد ارزشیابی دفاع از رساله مصوب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و به شرح زیر انجام می‌شود:

الف: مردود (کمتر از ۱۶)

ب: قبول با درجه خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹)

ج: خیلی خوب (۱۸ تا ۱۸/۹۹)

د: عالی (۱۹ تا ۲۰)

تبصره ۱: چنانچه ارزشیابی رساله مردود اعلام شود، با تأیید هیئت‌داوران دانشجوی می‌تواند حداکثر یکبار دیگر بعد از یک نیمسال و سپری شدن حداقل ۳ ماه از تاریخ دفاع قبلی و در مدت مجاز تحصیل پس از اعمال نظرات اصلاحی هیئت‌داوران در جلسه دفاع شرکت و از پایان‌نامه خود دفاع کند. در صورت عدم موفقیت دانشجوی در دفاع از رساله برای بار دوم، دانشجوی از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۲: حداکثر زمان اصلاح رساله پس از برگزاری جلسه نهایی دفاع و اخذ نمره قبولی توسط دانشجو، ۳ ماه می‌باشد.

تبصره ۳: دانشجویی که در سنوات مجاز تحصیلی با موفقیت از رساله‌ی خود دفاع نکند، با ارائه درخواست، رعایت ضوابط مربوط و پس از تسویه حساب فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی را دریافت می‌کند.

تبصره ۴: هیچ کسر نمره‌ای به رساله، به ازای تمدید سنوات تحصیلی تعلق نمی‌گیرد.

ماده ۶۲: ملاک دانش‌آموختگی گذراندن کلیه واحدهای دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۶ و موفقیت در دفاع از رساله است.

تبصره ۱: تاریخ دانش‌آموختگی، روز دفاع با کسب درجه قبولی از رساله است.

تبصره ۲: چنانچه موضوع رساله دکتری در راستای تفاهم‌نامه پژوهشی دانشگاه با سایر سازمان‌ها و موسسات (دولتی و غیر دولتی) باشد موضوع مالکیت دستاوردهای حاصل از رساله، بر طبق تفاهم‌نامه مربوطه تعیین می‌شود.

تبصره ۳: چنانچه موضوع رساله دکتری در راستای قرارداد پژوهشی استاد راهنما با سایر سازمان‌ها و موسسات (دولتی و غیر دولتی) باشد، در صورتی که قرارداد پژوهشی مزبور به تأیید معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه رسیده باشد موضوع مالکیت دستاوردهای حاصل از رساله، در چهارچوب قرارداد پژوهشی مربوطه تعیین می‌شود.

تبصره ۴: درج نشانی دوم از دستاوردهای مستخرج از رساله صرفاً برای دانشجویان غیرایرانی بلامانع است.

تبصره ۵: دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و دریافت درجه «قبول» از رساله خود، به دریافت درجه دکتری نائل می‌شود.

تبصره ۶: چاپ رساله‌های دکتری در قالب کتاب، با مجوز کتبی از سوی استاد راهنما و طبق ضوابط معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه بلامانع است و ضروری است نویسندگان در مقدمه ذکر نمایند که این اثر مستخرج از رساله دکتری می‌باشد.

ماده ۶۳: چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین رساله مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی‌برداری و دیگر مصادیق) شود و تخلف او از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه اثبات گردد با رعایت ضوابط تعیین‌شده توسط کارگروه مذکور و متناسب با میزان تخلف، تصمیم‌گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره ۱: در صورت احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه با رعایت ضوابط تعیین‌شده توسط کارگروه مذکور، تخلف مذکور بررسی و متناسب با میزان تخلف، تصمیم‌گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

ماده ۶۴: ضوابط مربوط به بررسی و تصویب پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال)، حذف تمام دروس یک نیمسال تحصیلی، حضور و غیاب دانشجو، مرخصی تحصیلی، انصراف از تحصیل، تقویم آموزشی، تصمیم‌گیری در موارد خاص و سایر موارد اجرایی این شیوه‌نامه براساس مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و اصول مندرج در این آیین‌نامه انجام می‌شود.

محرومیت از تحصیل

ماده ۶۵: در موارد زیر دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری محروم می‌شود:

الف) میانگین کل نمره‌های درسی دانشجو (با رعایت تبصره ۱ ماده ۴۲) کمتر از ۱۶ شود.

ب) رساله دانشجو (با رعایت تبصره ۱ ماده ۶۱) و دفاع مجدد «مردود» ارزیابی شود.

ج) مدت مجاز تحصیل دانشجو (با رعایت تبصره ۱ ماده ۳۷) به پایان برسد.

د) صلاحیت علمی دانشجو برای استمرار فعالیت پژوهشی پس از دو ارزیابی جامع، احراز نشود (حداکثر تا پایان نیمسال پنجم تحصیل ارزیابی جامع را با موفقیت نگذرانده باشد) و یا دو نتیجه‌ی غیرقابل رضایت در عملکرد فعالیت‌های پژوهشی (مطابق با تبصره ۹ ماده ۵۸) دریافت نماید.

ه) عدم تصویب پیشنهاد پژوهشی رساله (پروپوزال) در شورای گروه حداکثر تا پایان نیمسال پنجم (با رعایت تبصره ۴ ماده ۵۷).

*****

ماده ۶۶: تمامی مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی که پس از تصویب این شیوه‌نامه ابلاغ می‌شود برای تمامی دانشجویان موضوع ماده ۶۸ لازم‌الاجرا است.

ماده ۶۷: مسئولیت حسن اجرای این شیوه‌نامه و نظارت بر اجرا بر عهده معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه سمنان است.

ماده ۶۸: شیوه‌نامه آموزشی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری تخصصی دانشگاه سمنان برای دانشجویان ورودی نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ و پس از آن با عنایت به آیین‌نامه یکپارچه مقررات آموزشی دوره‌های تحصیلی کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی مصوب جلسه شماره ۹۶۲ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۵ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی، ابلاغ شده به شماره ۲/۱۵۵۶۵۵ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۷ از سوی وزارت عتف، در سیصد و بیست و نهمین جلسه شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۹ مشتمل بر یک مقدمه، ۶۸ ماده و ۱ پیوست به تصویب رسید و برای دانشجویان کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری تخصصی ورودی سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ دانشگاه سمنان و پس از آن لازم الاجراست و تمام مصوبات، آیین‌نامه‌ها و بخش‌نامه‌های مغایر با آن لغو و بلااثر اعلام می‌شود. برای ورودی‌های پیشین، مطابق با آیین‌نامه‌های ابلاغی دوره‌های خود عمل می‌شود.

شیوه نامه بسندگی زبان خارجی دانشجویان دکتری تخصصی دانشگاه سمنان در راستای شیوه نامه اجرایی احراز بسندگی زبان خارجی برای دانشجویان دوره دکتری تخصصی ابلاغی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شماره ۲۱/۲۹۹۳۳۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۰۷ و موارد تفسیری مصوب جلسه ۹۶۰ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۳۱ (نامه شماره ۲/۱۶۵۴۵۶ مورخ ۱۴۰۲/۰۷/۰۶) تدوین شده است.

ماده ۱: تعاریف

- ۱- دانشگاه: منظور دانشگاه سمنان است.
- ۲- معاونت آموزشی: منظور معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه سمنان است.
- ۳- شورا: منظور شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه سمنان است.
- ۴- استاد راهنما: یکی از اعضای هیأت علمی دانشگاه است که مسئولیت هدایت و راهنمایی رساله های دانشجویان در مقطع دکتری را به عنوان استاد راهنمای اول بر عهده می گیرد.
- ۵- دانشجو: به تحصیل کنندگان دوره دکتری تخصصی اطلاق می شود.
- ۶- زبان خارجی: منظور از زبان خارجی در مقطع دکتری یکی از زبان های انگلیسی یا عربی متناسب با رشته تحصیلی مورد تایید گروه آموزشی / دانشکده است.
- ۷- نمره ملاک: حد نصاب نمره علمی مورد نیاز برای احراز صلاحیت در بسندگی زبان خارجی مورد نظر
- ۸- دوره های توانمندسازی: دوره ها و کارگاه های آموزشی آشنایی و کسب مهارت های مورد نیاز زبان خارجی

ماده ۲: دانشجویان مقطع دکتری تخصصی بایستی در بدو ورود تا پیش از آزمون جامع نسبت به ارائه کفایت بسندگی زبان خارجی به دانشگاه اقدام نمایند؛ در غیر این صورت اجازه حضور در آزمون جامع و تصویب پیشنهاد پژوهشی (پروپوزال) را ندارند. برای تایید بسندگی مهارت زبان خارجی دانشجو توسط دانشگاه صرفاً تحقق یکی از موارد زیر کفایت می کند:

۱-۲- کسب نمره ملاک دانشگاه در آزمون های معتبر زبان خارجی در بدو ورود یا پیش از آزمون جامع با ارائه گواهی دارای اعتبار طبق جدول شماره ۱ پیوست شماره ۱-۱. هنگام پذیرش در مقطع دکتری نباید بیش از ۲ سال از تاریخ آزمون زبان خارجی گذشته باشد.

تبصره ۱: دانشجویان دکتری رشته های زبان و ادبیات عرب، فقه و مبانی حقوق اسلامی و تصوف و عرفان اسلامی می توانند به جای شرکت در آزمون های زبان انگلیسی طبق جدول شماره ۱، نسبت به شرکت و کسب نمره ملاک دانشگاه در آزمون های زبان عربی و ارائه گواهی دارای اعتبار مطابق جدول ۲ پیوست شماره ۱-۱ اقدام نمایند.

شیوه نامه بسندگی زبان خارجی دانشجویان دکتری تخصصی دانشگاه سمنان

۲-۲- کسب نمره حداقل ۵۰ درصد از درس زبان آزمون ورودی دکتری نیمه متمرکز سازمان سنجش آموزش کشور در سال پذیرش با درخواست دانشجو و ارائه کارنامه معتبر و تایید مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه.

۲-۳- تشخیص استاد راهنما مبنی بر بسنده بودن مهارت زبان خارجی دانشجو و اعلام رسمی به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه با ارائه مستندات و مطابق با کاربرد مربوط (پیوست شماره ۱-۲). تشخیص و اعلام بسندگی زبان خارجی توسط استاد راهنما صرفاً یک مرتبه در طول دوران تحصیل دانشجو امکانپذیر است. تشخیص استاد راهنما مبنی بر تایید بسندگی زبان خارجی دانشجو در نیمسال اول تحصیلی دانشجو امکانپذیر نیست و می بایست برای شرکت در آزمون جامع حداکثر تا شروع نیمسال سوم تحصیلی دانشجو صورت پذیرد. برای تایید بسندگی زبان خارجی دانشجویان دکتری توسط استاد راهنما، تحقق حداقل یکی از موارد زیر به تشخیص استاد راهنما کفایت می کند:

۲-۳-۱- چاپ مقاله به زبان خارجی در نشریات بین المللی دارای نمایه معتبر (ISI, Scopus و ISC) به عنوان نویسنده نخست یا نویسنده مسئول مکاتبات.

۲-۳-۲- چاپ یک کتاب کامل به زبان خارجی منتشر شده توسط ناشران معتبر بین المللی به عنوان تک نویسنده یا نویسنده اول.

۲-۳-۳- چاپ یک Book Chapter به زبان خارجی منتشر شده توسط ناشران معتبر بین المللی به عنوان تک نویسنده یا نویسنده اول.

تبصره ۲: امکان استفاده همزمان بیش از یک دانشجو از شرایط مندرج در بندهای ۲-۳-۱، ۲-۳-۲ و ۲-۳-۳ وجود ندارد.

۲-۳-۴- کسب ۸۰ درصد نمره ملاک دانشگاه در آزمون های معتبر زبان خارجی طبق بند ۲-۱ ماده ۲.

۲-۳-۵- کسب نمره ملاک دانشگاه در آزمون های معتبر زبان خارجی با ارائه گواهی معتبر طبق بند ۲-۱ ماده ۲. زمان برگزاری آزمون می تواند حداکثر تا ۴ سال پیش از ورود دانشجو به دانشگاه باشد.

۲-۳-۶- کسب نمره حداقل ۴۰ درصد از درس زبان آزمون ورودی دکتری نیمه متمرکز سازمان سنجش آموزش کشور در سال پذیرش.

تبصره ۳: امکان بهره مندی ورودی های پیش از مهرماه ۱۴۰۱ از شرایط بند ۲-۳، صرفاً مشمول افرادی می شود که هم اکنون دانشجو هستند. افرادی که در گذشته دانشجو بوده و به هر دلیلی (از جمله انصراف یا اخراج، عدم اتمام رساله و ...) امکان ادامه تحصیل در دانشگاه برای ایشان مقدور نشده است، نمی توانند از شرایط بند ۲-۳ استفاده نمایند.

شیوه نامه بسندگی زبان خارجی دانشجویان دکتری تخصصی دانشگاه سمنان

۲-۴- دانشجویان در صورت تشخیص استاد راهنما و با شرایط زیر می‌توانند در دوره توانمندسازی زبان خارجی که تحت نظر مرکز آموزش‌های آزاد دانشگاه سمنان برگزار می‌شود، شرکت نموده و موفق به دریافت گواهی اتمام موفقیت‌آمیز دوره مزبور شود.

الف- تشخیص استاد راهنما در ارتباط با شرکت دانشجویان در دوره توانمندسازی حداکثر تا شروع نیمسال سوم تحصیل صورت می‌پذیرد.

ب- دریافت گواهی اتمام موفقیت‌آمیز دوره توانمندسازی منوط به کسب نمره حداقل ۱۴ از ۲۰ در آزمون پایانی دوره است.

تبصره ۴: در صورت عدم برگزاری دوره توانمندسازی در دانشگاه سمنان، شرکت دانشجویان در دوره‌های توانمندسازی دانشگاه‌های جامع یا تراز اول کشور با ارائه گواهی اتمام موفقیت‌آمیز دوره مورد پذیرش می‌باشد.

ماده ۳: این شیوه‌نامه از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ (برای کلیه دانشجویان دکتری در حال تحصیل در دانشگاه) مورد اجرا قرار می‌گیرد.

ماده ۴: پاسخگویی و تصمیم‌گیری در ارتباط با موارد پیش‌بینی‌نشده در خصوص کفایت بسندگی زبان خارجی دانشجویان بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

این شیوه‌نامه در ۴ ماده و در سید و پانزدهمین جلسه شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۴ مطرح و به تصویب رسید. همچنین در سید و بیستمین شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۳۰ مورد بازنگری قرار گرفت.

پیوست شماره ۱-۱

جدول ۱- حد نصاب نمرات آزمون بسندگی زبان انگلیسی مورد تایید دانشگاه سمنان برای دانشجویان دوره دکتری

آزمون های مورد قبول	MSRT	TOLIMO	MHLE فقط رشته روانشناسی	IELTS	TOEFL (PBT)	TOEFL (IBT)	UTEPT	TELP	دانشگاه تبریز	صنعتی شریف	دانشگاه اصفهان	تربیت مدرس	دانشگاه شیراز	دانشگاه صنعتی امیرکبیر	دانشگاه علم و صنعت
برگزارکننده	وزارت علوم	سازمان سنجش	وزارت بهداشت	دانشگاه کمبریج	موسسه ETS	موسسه ETS	دانشگاه تهران	دانشگاه فردوسی مشهد							
نمره ملاک دانشگاه	۵۰	۵۰۰	۵۰	۵/۵	۵۰۰	۶۰	۶۰	۵۰	۵۰	۶۰	۶۰	۵۰	۵۰	۵/۵	۵۵

ادامه جدول ۱- حدنصاب نمره آزمون بسندگی زبان انگلیسی برای ۴ رشته زبان و ادبیات فارسی، زبان و ادبیات عرب، فقه و مبانی حقوق اسلامی و تصوف و عرفان اسلامی

نام آزمون	MSRT	UTEPT	TELP	TOLIMO
نمره ملاک دانشگاه	۴۵	۵۰	۴۲	۴۵۰

*** برای دانشجویان دکتری پردیس دانشگاهی، کسب نمره آزمون زبان خارجی معتبر معادل ۹۰٪ حداقل نمره قبولی آزمون مربوطه کفایت می کند؛ مشروط بر اینکه دانشجو حداقل ۱۰ نیمسال تحصیل کرده و کفایت دستاوردهای علمی وی به تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده رسیده باشد و هیچ گونه منع دیگری برای دفاع وجود نداشته باشد.

*** برای دانشجویان شاهد و ایثارگر، کسب حداقل ۷۰٪ نمره ملاک دانشگاه ضروری می باشد.

جدول ۲- حد نصاب نمره آزمون بسندگی زبان عربی برای رشته های ۱- فقه و مبانی حقوق اسلامی و ۲- زبان و ادبیات عرب

نام دانشگاه برگزار کننده	دانشگاه فردوسی مشهد	دانشگاه تهران	دانشگاه الزهرا (التنال العربی)
نمره ملاک دانشگاه	۷۰	۷۰	۱- ۹۰ از ۱۵۰ تاریخ آزمون از ۱۴۰۰/۱۰/۱ به بعد (مصوب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مورخ ۱۴۰۱/۶/۱۹) ۲- ۱۰۵ از ۱۵۰ تاریخ آزمون از ۱۴۰۰/۱۰/۱ (مصوب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مورخ ۱۴۰۱/۶/۱۹)

ادامه جدول ۲- حد نصاب نمره آزمون بسندگی زبان عربی برای رشته تصوف و عرفان اسلامی

نام دانشگاه برگزار کننده	دانشگاه فردوسی مشهد	دانشگاه تهران	دانشگاه الزهرا (التنال العربی)
نمره ملاک دانشگاه	۷۰ از ۱۰۰	۷۰ از ۱۰۰	۹۰ از ۱۵۰ (تاریخ آزمون از ۱۴۰۱/۸/۲۴ و به بعد)

پیوست شماره ۱-۲
کاربرگ اعلام بسندگی مهارت زبان خارجی دانشجو توسط استاد راهنما

مدیر محترم تحصیلات تکمیلی دانشگاه

با سلام و احترام

در خصوص دانشجویی تحت راهنمایی اینجانب آقای / خانم ..... به شماره دانشجویی ..... دانشجوی مقطع دکتری رشته ..... گرایش ..... به استحضار می‌رساند که ضمن مطالعه کامل شیوه نامه بسندگی زبان خارجی دانشجویان دکتری تخصصی دانشگاه سمنان و پس از بررسی لازم؛ کفایت بسنده بودن مهارت زبان خارجی نامبرده جهت ادامه تحصیل و انجام مناسب امور پژوهشی مقطع دکتری و نگارش مقالات علمی مرتبط مطابق بند ۲-۳ ماده ۲ شیوه نامه مذکور، با توجه به دلیل / دلایل مطرح شده در ذیل برای اینجانب محرز شده است:

چاپ مقاله به زبان خارجی در نشریات بین المللی دارای نمایه معتبر (ISI, Scopus و ISC) به عنوان نویسنده نخست یا نویسنده مسئول مکاتبات، طبق مستندات پیوست.

چاپ یک کتاب کامل به زبان خارجی منتشرشده توسط ناشران معتبر بین‌المللی به عنوان تک نویسنده یا نویسنده اول، طبق مستندات پیوست.

چاپ یک Book Chapter به زبان خارجی منتشرشده توسط ناشران معتبر بین‌المللی به عنوان تک نویسنده یا نویسنده اول، طبق مستندات پیوست.

کسب ۸۰ درصد نمره ملاک دانشگاه در آزمون‌های معتبر زبان خارجی طبق بند ۲-۱ ماده ۲ با ارائه گواهی معتبر، طبق مستندات پیوست.

کسب نمره ملاک دانشگاه در آزمون‌های معتبر زبان خارجی با ارائه گواهی مربوط، طبق مستندات پیوست. زمان برگزاری آزمون می‌تواند حداکثر تا ۴ سال پیش از ورود دانشجو به دانشگاه باشد.

کسب نمره حداقل ۴۰ درصد از درس زبان آزمون ورودی دکتری نیمه‌متمرکز سازمان سنجش آموزش کشور در سال پذیرش با ارائه کارنامه معتبر و مستندات پیوست.

شرکت در دوره توانمندسازی زبان خارجی به تشخیص استاد راهنما و دریافت گواهی اتمام موفقیت‌آمیز دوره و کسب نمره حداقل ۱۴ از ۲۰ در آزمون پایانی دوره، طبق مستندات پیوست.

خواهشمند است ضمن امضاء کاربرگ و درج تاریخ، پیش از ارسال مستندات لازم را پیوست نمایید.

نام و نام خانوادگی استاد راهنما:

تاریخ و امضاء